

RODINA

GRUDA

VSEBINA

Izredno pomemben uspeh jugoslovan-
skega kmetijstva

Dr. Bojan Spicar:
Zdravstveno zavarovanje kmetijskih
proizvajalcev

T. B.:
Republiški zlet Zveze Svobod in
delavskih prosvetnih društev v Celju

I. S.:
Večne prče našega upora (Kako smo
praznovali dan vstaje 22. julija)

Piknik v Polhovem Gradcu

Anton Šabec:
Praznično jutro clevelandskih
rojakov

Ina Slogan:
Se homo prišli

I. S. — M. Š.:
Vsako leto več rojakov iz evropskih
dežel na obisku v domovini

Cv. A. K.:
Ob smrti rojaka Josepha Zalarja

Po domači deželi

Mila Senk:
Akadamski slikar Božidar Jakac
šestdesetletnik

Cvetko Golar:
Jesen v gorinah (pesem)

V. Klinger, Uruguay:
Delamo iz ljubezni do rojstne
domovine

Domovina na tujih tleh

Mladi rod

Miško Kranjec:
Grlice (nadaljevanje)

Rojaki nam pišejo

Naslovna slika:

Ameriški rojaki na pikniku 4. julija
v Polhovem Gradcu
(Foto Slovenija, Ljubljana)

ROJAKINJE, ROJAKI!

Izberite knjige v domačem jeziku in o domači zemlji:

M E L I K :

Jugoslavija . . . . . pl. 2300 din

M A L :

Stara Ljubljana in njeni
ljudje . . . . . pl. 950 din

Zgodovina Ljubljane I. —
Geologija in arheologija . br. 900 din

Uredniški odbor:
Ljubljana v ilegali . . pl. 3200 din

G R A F E N A U E R :

Zgodovina narodov Jugoslavije
I. del (II. del v tisku) . . pl. 1200 din

P R I J A T E L J :

Slovenska kulturno-politična
zgodovina I.-III. del . . pl. 3400 din

M O H O R I Č :

Zgodovina obrti in industrije
v Tržiču . . . . . pl. 900 din

Zahtevajte prospekte in kataloge na naslov.

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE

LJUBLJANA, TITOVA C. 25 — JUGOSLAVIJA

Naročite že sedaj

Slovenski izseljenski koledar 1960

pri svojih zastopnikih ali pa direktno pri

Slovenski izseljenski matici
Ljubljana, Cankarjeva 1/II

Rodna gruda, glasilo Slovenske izseljenske maticе v Ljubljani. — Ureja uredniški odbor — Odgovorni urednik Tomo Brejce. — Izhaja dvanajstkrat na leto. — Poština plačana v gotovini. — Naročnina: ZDA letno 4 dolarje, — Francija letno 600 frankov, — Belgija letno 90 frankov, — Holandija letno 7 guld, — Nemčija letno 8 DM, — Italija letno 1000 lir, — Avstrija letno 40 šilingov, — Anglija letno 1 funt, — Avstralija letno 1 avstralski funt, — Argentina letno 30 pezov, — Jugoslavija letno 750 dinarjev. — Uredništvo in uprava: Slovenska izseljenska matica, Ljubljana, Cankarjeva cesta 1/II. — Rokopisov ne vračamo. — Čekovni račun pri Komunalni banki 600-704/5-155

Rodna

gruda

Ilustrirana revija Slovenske izseljenske matice v Ljubljani

St. 9

SEPTEMBER 1959

Leto VI.

Izredno pomemben uspeh jugoslovanskega kmetijstva

Mijalko Todorović

*Pšenice
ne bomo
več uvažali*

količinami v prihodnjem letu v celoti krili naše potrebe in ustvarili tudi zadostne prehodne rezerve. Zato prihodnje leto pšenice ne bomo več uvažali.

Kakšen napredek je dosegla nova Jugoslavija tudi v pridelovanju žita, naj pove dvoje statističnih podatkov, ki smo jih povzeli iz »Statističnega godišnjaka FLRJ« in »Indeksa zveznega zavoda za statistiko«.

Pred vojno smo v Jugoslaviji pridelali povprečno 244 tisoč vagonov pšenice letno. Letos pa 400 tisoč vagonov. Povprečni pridelek pšenice na hektar je znašal pred vojno 11,5, letos pa 18 metrskih centov na hektar.

Kaj je pripomoglo jugoslovanskemu kmetijstvu do tako naglega povečanja pridelka žita?

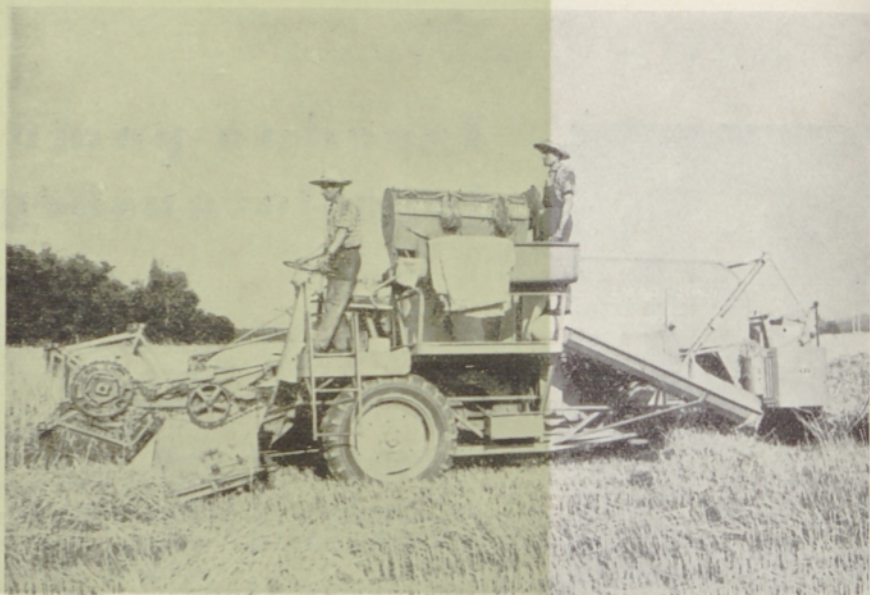
V prvi vrsti je to zasluga zvezne vlade in njene pravilne politike v kmetijstvu. Voditelji nove Jugoslavije so se ves čas zavedali, da brez močne in moderne industrije ni kmetijskega napredka. Danes je jugoslovanska strojna in kemična industrija že sposobna, da v veliki meri sama krije vse potrebe, ki jih zahteva agrotehnična znanost za modernizacijo naše poljedelske proizvodnje. Veliko pomoč našemu kmetijstvu nudi tudi cela vrsta znanstvenih zavodov, ki proučujejo metode za pospeševanje našega kmetijstva. Praksa je obenem dokazala, da so bile velike investicije, vložene v kmetijstvo v zadnjih letih, ki znašajo več sto milijard dinarjev, smotrno uporabljene.

Na zadnji seji Zvezne skupščine je podpredsednik vlade FLRJ in predsednik Zveznega odbora za gospodarstvo inženir Mijalko Todorović poročal o letošnjem pridelku žita v Jugoslaviji. Iz njegovega poročila je razvidno, da znaša letošnji pridelek pšenice v FLRJ ca. 4 milijone ton pšenice in rži ali 18% več kot je znašal v rekordni žetvi leta 1957. Na državnih in združenih posestvih je znašal pridelek pšenice 50 metrskih centov na hektar. Na posestvih privatnih kmetov, ki sodelujejo s kmetijskimi zadrugami in so jim te pomagale obdelati zemljo s sodobnimi agrotehničnimi pripomočki, pa znaša pridelek pšenice 35 metrskih centov na hektar.

Na podlagi te cenitve letošnjega pridelka žita, presežkov iz lanske žetve ter uvoza je zvezna vlada FLRJ ugotovila, da bomo z razpoložljivimi

Odkar sejejo belokranjski kmetje italijansko pšenico, imajo zmeraj dosti kruha. Na sliki so Pezdirčevi iz Krasinca pri spravljanju snopov. Italijanka jim je letos vrgla 50 stotov zrnja na hektar

Novi žitni kombajn pri žetvi pšenice na dolenskih njivah

V Jugoslaviji naglo raste tudi število najrazličnejših modernih strojev, namenjenih kmetijstvu. Prav tako hitro raste tudi uporaba umetnih gnojil, hektarskih površin z globokim oranjem, melioracijo in umetnim namakanjem. Vendar je ves ta razvoj pravzaprav šele na začetku, kajti pred nami so še ogromne razvojne možnosti. Zelo lepe uspehe je našemu kmetijstvu že doslej dalo tudi prostovoljno sodelovanje privatnih kmetov s kmetijskimi zadrugami, ki mu dajejo vso pomoč v sodobnem in znanstvenem načinu obdelovanja zemlje. Tako se tudi na tem področju v celoti uresničuje stari pregovor, da je moč delovnih ljudi le v njihovi skupnosti, v organizirani in složni dejavnosti: Kar ne zmore posameznik, to zmore organizirana skupnost!

Vsi navedeni ukrepi so pripomogli, da smo načrtno predvideni pridelek žita, ki bi šele v letu 1961 moral doseči tri in pol milijone ton žita, ne

samo dosegli, temveč presegli za pol milijona ton že letos — dve leti prej!

V zadnjih letih smo primanjkljaj pšenice, ki je znašal letno približno milijon ton, krili v glavnem z uvozom iz Združenih držav Amerike. Vlada ZDA je pokazala veliko razumevanje za naše potrebe s tem, da nam je omogočila, da ta uvoz odplačujemo s pomočjo dolgoročnih kreditov in v naši dinarski valuti. Ker je bil delež pšenice zelo važen v našem uvozu iz ZDA, bodo sedaj dani pogoji za pestrejšo in po raznovrstnosti proizvodov bogatejšo izmenjavo blaga med obema državama.

Prepričani smo, da se bo gospodarsko sodelovanje med ZDA in FLRJ tudi v bodoče razvijalo na način, ki bo koristil gospodarstvu obeh dežel in s tem tudi pripomogel k nadaljnjemu utrjevanju prijateljstva med narodi Jugoslavije in velikim ameriškim narodom onstran Oceana.

ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE KMETIJSKIH PROIZVAJALCEV

Zvezna ljudska skupščina je 30. junija sprejela zakon o uvedbi zdravstvenega zavarovanja kmetijskih proizvajalcev in s tem ustvarila osnovo za obvezno zdravstveno zaščito vsega jugoslovanskega prebivalstva. Do konca leta 1960 morajo vse ljudske republike izdati svoje zakone, ki bodo natančneje določili obseg zdravstvene zaščite kmečkega prebivalstva in najkasneje s tem datumom bo v Jugoslaviji, za sedaj sicer le na področju zdravstvenega zavarovanja, uvedeno pravo nacionalno zavarovanje.

Po omenjenem zakonu, ki je postavil glavna načela za pravice, organizacijo in financiranje zdravstvenega zavarovanja kmetijskih proizvajalcev, bo zavarovanje organizirano na načelu samouprave, vzajemnosti obremenitve s stroški in samostojnosti ljudskih republik pri urejanju in izvajanju tega zavarovanja.

Bistveno za načelo samoupravljanja v zavarovanju je to, da bodo sklade, iz katerih se bodo plačevale zdravstvene storitve, upravljali posebni organi, ki bodo sestavljeni iz predstavnikov, ki jih bodo izvolili kmetijski proizvajalci sami, poleg tega pa bodo v teh organih zastopani tudi predstavniki okrajnega ljudskega odbora, zavoda za socialno zavarovanje in drugih organizacij, ki so zainteresirane za to zavarovanje. S tem bodo koristniki, t. j. kmetijski proizvajalci, ne le dolžni prispevati za svojo zdravstveno zavarovanje, temveč bodo zbrana sredstva tudi sami upravljali in vplivali na njihovo trošenje.

Načelo vzajemne obremenitve je izraženo v dveh oblikah, namreč v tem, da vsi kmetijski proizvajalci, po načelu »eden za vse, vsi za enega«, prispevajo k stroškom svoje zdravstvene zaščite. Razen tega pa se ta vzajemnost kaže tudi v tem, da pri zbiranju sredstev niso udeleženi le zavarovanci sami, temveč tudi drugi organi. Občinski ljudski odbori lahko namreč sklenejo, da prevzamejo za določene zavarovance, predvsem za tiste, ki nimajo zadosti lastnih dohodkov, v celoti ali deloma v svoje breme tisti del stroškov, ki bi ga sicer zavarovanci morali prispevati sami.

Zdravstveno zaščito bodo nudili kmetijskim proizvajalcem zavodi javne zdravstvene službe: ambulante, dispanzerji, bolnice itd., stroške pa bodo obračunavali s skladi, ki bodo pri zavodih za socialno zavarovanje. Poleg tega pa bodo v določenih primerih tudi zavarovanci sami dolžni prispevati k stroškom svoje nege. Zakon je zaradi tega že sam predvidel določene bolezni ter ukrepe, ki stremijo za tem, da se bolezni preprečijo (cepljenja, dizinfekcije itd.), kjer grede stroški v celoti v breme sklada kmetijskega zavarovanja in kjer zavarovanci niso dolžni ničesar prispevati. Nega in preventivni ukrepi v teh primerih predstavljajo, kot pravi zakon, najožji obseg tako imenovanega osnovnega zdravstvenega zavarovanja, zakoni ljudskih republik pa seveda to zaščito lahko razširijo. V vseh drugih primerih pa bodo kmetijski zavarovanci morali nositi določen odstotek stroškov sami.

Poleg tega osnovnega zdravstvenega zavarovanja daje zakon tudi možnost uvedbe razširjene zdravstvene zaščite, s katero bo zagotovljeno širše zdravstveno varstvo ali večje ugodnosti kot pa s splošnim zdravstvenim zavarovanjem, n. pr. večji obseg pravic zavarovancev, nižji odstotek samoprispevka zavarovanca itd. To razširjeno zdravstveno zavarovanje bodo lahko vpeljali okraji ali občine pod pogoji, ki jih bo določil republiški zakon. Osnovna zdravstvena zaščita bo torej predstavljala minimum zaščite, ki je bo deležen vsak kmetijski proizvajalec, okraji in občine pa bodo lahko, skladno s svojimi možnostmi v zdravstveni službi ter gospodarsko zmogljivostjo okraja, občine in kmetijskih proizvajalcev samih, organizirali tako zdravstveno zavarovanje, ki bo presegalo obvezni minimum, predpisan z republiškim zakonom.

Ta sistem zdravstvene zaščite bo zajel vse kmetijske proizvajalce, ne glede na to, ali so zaposleni v zadrugah ali pa delajo na svojih posestvih, in njihove družinske člane. Izvzeti bodo le tisti, ki že na kaki drugi osnovi uživajo zdravstveno zavarovanje.

Važno pa je tudi dejstvo, da je zdravstvena služba v Sloveniji sposobna prevzeti v svojo zaščito tudi kmetijski del našega prebivalstva in zaradi tega bomo v prihodnjem letu lahko s ponosom ugotovili, da imamo zdravstveno zavarovano celotno prebivalstvo Ljudske republike Slovenije, najkasneje do konca prihodnjega leta pa vse prebivalstvo Jugoslavije.

REPUBLIŠKI ZLET ZVEZE SVOBOD IN DELAVSKIH PROSVETNIH DRUŠTEV V CELJU

Enajstega julija letos smo prisostvovali še eni izredno lepi kulturni manifestaciji delovnih ljudi naše dežele — republiškem zletu Zveze Svobod in delavskih prosvetnih društev v Celju. Zleta se je udeležilo nad 25.000 ljudi iz vse Slovenije z najvišjimi predstavniki naše republike, med katerimi so bili tudi podpredsednik Zvezne ljudske skupščine Franc Leskošek, predsednik Slovenske izseljenske matice in častni predsednik Zveze Svobod in delavskih prosvetnih društev Slovenije Ivan Regent ter njihov sedanji predsednik Vladko Majhen.

Proslava je bila organizirana v počastitev spomina na veliki zlet delavskih prosvetnih društev pred vojno julija 1935. Takratna prireditev, čeprav je bila zamišljena izključno kot manifestacija delavske kulture in prosvete, se je pozneje spremenila v veliko politično demonstracijo, v kateri je več kot deset tisoč udeležencev iz vse Slovenije odločno zahtevalo od Stojadinovič-Koroščeve vlade vrnitev ljudskih demokratičnih pravic in svoboščin.

Da bi naročniki in bralci »Rodne grude« lažje razumeli, kako velikega pomena so bile takratne demonstracije v Celju za vse svobodoljubno gibanje našega ljudstva v tem času, naj nam bo dovoljeno, da nekoliko osvetlimo politično stanje, ki je v tej dobi obstajalo v Sloveniji.

Osovraženi režim šestojanuarske diktature je v pomladi leta 1935 dokončno propadel. Nazadnjaški vladni krogi pa so bili skupaj z dvorom že pripravili novo vladno garnituro iz predstavnikov meščanskih strank, od katerih so bili nekateri vsaj navidezno dotlej v opoziciji. Ta vladna sprememba naj bi tem krogom omogočila, da še naprej obdržijo oblast v svojih rokah, toda tako, da bi ostal »volk sit in koza cela«. »Nova vlada«, katere predstavnik v Sloveniji je bil znani klerikalni prvak dr. Anton Korošec, je ob svojem nastopu pomladi leta 1935 demagoško obljubljala ljudstvu vrnitev demokratičnih pravic in svoboščin, katere mu je bil nasilno odvzel monarho-fašistični režim šestojanuarske diktature.

Veliki pomen demonstracije leta 1935 v Celju je bil prav v tem, da je Stojadinovič-Koroščevi vladi že ob njenem nastopu strgala krinko z obraza in dokazala lažnivost njenih obljub. Kajti

Predsednik Zveze Svobod Vladko Majhen

kakor hitro so ljudske množice na tem zletu zahtevale od vlade, naj svoje obljube tudi uresniči, jih je ta nemudoma »pozabila« in naročila kraljevi banski upravi v Ljubljani, naj vsem delavsko kulturnim društvom, ki so bila takrat združena v »Svobodi«, prepove nadaljnji obstoj in delovanje.

Toda s tem reakcionarnim dejanjem je Koroščeva vlada dosegla prav nasprotno od tega, kar je želela. Sama je razbila vse iluzije, katere so gojili takrat nekateri sicer dobronamerni in zavedni slovenski ljudje, da bo namreč ta vlada vendarle vrnila ljudstvu vsaj nekatere demokratične pravice in svoboščine. Prav to dejanje je opozorilo ljudske množice, da od Stojadinovič-Koroščeve vlade ne morejo pričakovati nič dobrega ter da je njihova rešitev le v taki res pravi narodni vladi, v kateri bodo delovni ljudje imeli odločilno besedo.

Na celjskem zletu leta 1935 so se te ljudske množice prvič po daljšem obdobju zopet zavedale svoje moči. Številni oddelki žandarmerije in policije so bili mnogo preslabi, da bi bili mogli preprečiti njihov elementarni nastop. V tem je nadaljnji veliki pomen celjskega zleta iz l. 1935. To je bil začetek velikega množičnega boja slovenskega ljudstva za svobodo, ki se je zaključil maja 1945 z zmago narodnoosvobodilnega gibanja. Na tem mestu moramo poudariti, da je k tej zmagi veliko pripomogla tudi aktivnost delavskih kulturnih društev Slovenije pred vojno, ki je noben režim v stari Jugoslaviji ni mogel zatreti. Ko je po celjskem zletu Stojadinovič-Koroščeva vlada prepovedala delovanje »Svobode«, je bila

Večne priče našega upora

(KAKO SMO PRAZNOVALI DAN VSTAJE 22. JULIJA)

Osemnajst let mineva letos od takrat, ko je okrvavljeni okupatorski škorenj stopil na našo zemljo.

Eden najmanjših okupiranih narodov smo bili Slovenci, a poguma nam ni manjkalo. Kri upornih pradedov, ki so veliko trpeli in tudi veliko vzdržali, nam je vzkripela in ukazala: »Uprite se!«

In 22. julija 1941 je v Tacnu pod Šmarno goro počil prvi strel slovenske uporniške puške in se ujel v odmev uporniških strelcev iz Srbije, ki so se oglasili 7. julija, in Črne gore, ki so počile 13. julija, 27. julija sta sledili Hrvaška ter Bosna in Hercegovina in 11. oktobra Makedonija. Do najmanjših, najbolj skritih naselij je segel plamen upora in ničesar ga ni moglo več pogasiti. Ne ječe ne nečloveška mučenja, streljanja talcev, ne strahotna smrt v krematorijskih pečeh. Umirali so naši ljudje, pa niso umrli. S svojo krovjo so zazna-

ustanovljena nova prosvetna organizacija, ki se je imenovala »Vzajemnost«, v kateri so se napredni delavci dalje borili za progresivno izobrazbo delovnih ljudi naše dežele. Tisoče in tisoče je navduševala borbena delavska pesem, privlačevala so jih igre in recitacije z napredno socialno vsebino, branje napredne literature, koncerti delavskih godb itd. Mnogi slovenski ljudje so prav po zaslugi te dejavnosti med fašistično okupacijo spoznali, kaj je njihova dolžnost, pograbili puške in se v partizanskih vrstah borili za narodno in socialno osvoboditev naše dežele. Zato je razumljivo, da je vsa slovenska javnost želela, da se celjski zlet »Svobod« iz l. 1955 kakor tudi njeno uspešno izobraževanje delovnih ljudi pred vojno počasti s primerno prireditvijo.

Letošnji zlet »Svobod« in delavskih prosvetnih društev Slovenije v zeleni prestolnici prelepe Savinjske doline so pričeli združeni pevski zbori — nad tisoč pevcev — ob spremljevanju dve sto godbenikov. Uvodoma so najprvo zapeli »Našo pesem«, pesem »Štirinajste divizije« in »Pesem o svobodi«. Nato pa je toplo pozdravljen spregovoril zbrani množici znani delavski voditelj in podpredsednik Zvezne ljudske skupščine Franc Leskošek. Po njegovem govoru so združeni pevski zbori zapeli še nekaj narodnih in delavskih pesmi, ob koncu svečanosti pa so združene godbe na pihala zaigrale Arničovo skladbo »Kladivarji novega sveta«, ki jo je skladatelj posebej posvetil tej veliki kulturni manifestaciji. Popoldne istega dne pa je bila v celjskem parku tudi velika športna prireditev, na kateri je mladi rod pokazal, kaj se je naučil po osvoboditvi tudi na področju telesne kulture.

T. B.

movali veliko pot, na katero so stopali novi in novi, trdno odločeni, boriti se do zmage.

Tako praznujemo zdaj vsako leto 22. julij v Sloveniji kot naš dan vstaje ob spominih na velike in težke dni borb, trpljenja in zmag. Tudi letos je bil ta dan naš pravi ljudski praznik. Že na predvečer so na vrhovih in gričih zagoreli kresovi. Grobovi borcev so bili vsi zasuti s cvetjem.

Izvršni svet Ljudske skupščine LR Slovenije se je sestal na izredni seji, ki je bila posvečena počastitvi Dneva vstaje slovenskega ljudstva. Po uvodnem govoru predsednika slovenske vlade Borisa Kraigherja je bil soglasno sprejet odlok o postavitvi spomenika narodnoosvobodilne borbe in ljudske revolucije, ki bo stal v Ljubljani.

V Kobaridu so na ta dan nekdanji aktivisti obiskali Matajur. Pod Sužidom in Svina planino so odkrili spominsko ploščo na kraju, kjer je bil med vojno sedež narodnoosvobodilnega odbora. Prireditve so bile tudi drugod po Goriškem, v Brdih, na Cerkljanskem, v Idriji, Vipavski dolini in po kraških vaseh.

Na Gorenjskem je bilo največje zborovanje na Jamniku, vasi, ki so jo okupatorji pred petnajstimi leti požgali. Spominske plošče so odkrili na Pokljuki. Tripčevem lazju pri Bohinju, na Ožbaltu nad Skofjo Loko in na Podljubelju.

Na Javorskem pilu pri Litiji je bil odkrit spomenik in urejeno skupno grobišče 86 partizanov, ki so padli septembra 1944. Spominske plošče so odkrili v Lesu nad Horjulom, na Menini planini, v Pečah pri Podtaboru pri Grosupljem, na Rudniku ter v Šentvidu na Zibelnikovi hiši, kjer je bila ilegalna tiskarna.

V Ljutomerski občini je bila največja proslava v Bučkovcih, kjer so že v nedeljo pred praznikom odkrili spomenik na grobnici 19 talcev. V Gornji Radgoni so imeli kulturno prireditev in meddruštvena tekmovanja. Patulja je obiskala grobove padlih, njihove svojce in partizanske kraje. V Križevcih so odkrili spominsko ploščo padlemu učitelju Kolomanu Kučanu, v Veliki Polani pa obnovljeni spomenik žrtvam narodnoosvobodilne borbe.

Na Vrhniki so na dan pred praznikom odkrili spomenik 151 padlim tankistom prve jugoslovanske brigade. Ta mogočni spomenik bo še bodoče rodove spominjal junaških bojev naše ljudske armade in naših prvih tankistov, ki so v zadnji svetovni vojni imeli pomembno vlogo pri izgonu sovražnika iz naše dežele. V Ligojni pri Vrhniki pa so na praznik odkrili spomenik ljudskemu pesniku Ivanu Robu in drugim talcem, ki so bili ustreljeni v tej vasi.

I. S.

DOBRODOŠLI

PIKNIK

*v Polhovem
Gradcu*

PRAZNIČNO JUTRO CLEVELANDSKIH ROJAKOV

Govor urednika Glasa SDZ Antona Šabca, objavljenem 19. aprila 1959
v radijskem sporedu WERE oddaje, posvečene izletu članov SDZ v domovino

V najlepšem hipu našega življenja, ko bomo stopili na sveta tla domovine, bomo odprli tisto veliko okno, ki se ozira kakor lina stolnice čez vso ozaljšano ravnan.

Zadnje zvezde bodo obledele; kali se bodo v črni prsti razkrajale in puh pomladne preroditve bo v širokih plasteh nasičeval ozračje. Razpršili se bodo oblaki in zlato sonce se bo zazrlo na zemljo, še nedavno s krovjo prepojeno, z bolečinami oplojeno. Vrtovi bodo ozeleneli z novim, žlahtnejšim opojem; domovi se bodo oglašali tiho, glasneje in še glasneje. Vanje se bomo vračali, prešinjeni z milino Zormanovih občutij:

Sijajni plašč lepote tvoje,
pred mano zopet se blešči,

v cvetoča polja, sinje gore
zamikajo se spet oči.

Še bomo prišli

Rojak Anton Šabec, vodja izletnikov SDZ, s soprogo ob odhodu. Kmalu na svidenje!

Na oknih bodo vzcveteli nageljni in ozelenel bo rožmarin, zalivan s pridnimi rokami naših slovenskih deklet. Na svobodni zemlji slovenski, v katero je spet zarezal plug domačega gospodarja globoke brazde in odprl njena nedra novi setvi, se bomo objeli vsi bratje in bomo pozabili, da se je solzilo nebo in da je še nedavno valovje krvavih solz močilo našo ljubo domačo grudo. V tem prazničnem jutru se bodo pretrgale prezornih oblakov lahne tenčice in se umaknile smehljajočemu se soncu, ki bo s svojimi zlatimi žarki pozlatilo našo ljubo slovensko zemljo!

In takrat bomo vzkliknili s Cankarjem:

DOMOVINA, TI SI KAKOR ZDRAVJE!...

Dlani so še vse tople od mnogih prisrčnih stiskov rok. Srce je prepolno vtisov. Ko boste to brali, bodo rojaki že davno med vami, toda prav zdajle, ko to pišem, vozi vlak proti domu dve letošnji največji skupini naših rojakov iz ZDA, izletnike Slovenske dobrodelne zveze in Slovenske ženske zveze, ki so pripotovali pod vodstvom ustanoviteljice in častne predsednice SZZ Marie Prislantove, največja skupina 128 rojakov pa pod vodstvom glavnega predsednika SDZ Johna Susnika in urednika društvenega glasila SDZ Antona Šabca.

Že dan prej smo se poslovili od rojaka Antona Šabca in njegove soproge, ki je zaradi zdravstvenega stanja moral prej odpotovati. Iz srca mu želimo, da se doma dobro pozdravi in prepričani smo, da se bomo prav kmalu spet srečali na domačih tleh.

Kakor je bilo veselo svidenje po mnogih letih, tako je bilo težko slovo. Peron ljubljanskega koldvora je bil kar pretesen za vse sorodnike in prijatelje, ki so rojake spremili. Mnogo je bilo solz, čeprav so jih nekateri pogumno skrivali. Trinajstletna Frances Reposheva iz Jolieta, ki je letos prvič obiskala rojstni kraj svojih staršev, pa je zajokala kar naglas, saj bi tako rada za vselej ostala pri nas.

Radi bi zvedeli kaj o vtisih, ki so jih dragi obiskovalci dobili pri nas. Povsod si slišal podobno: »Lepo je bilo, le minilo je prehitro. Ponosni smo na domačo deželo, ki tako lepo in hitro napreduje. Veselo smo bili presenečeni nad toplim sprejemom, ki smo ga bili povsod deležni. Piknik

Rojakinja Marie Prilandova, voditeljica izletniške skupine SZZ, pred odhodom na ljubljanskem kolodvoru. Na levi rojak Jack Cuznar iz Californije, ki ostane še pri nas, na desni tajnik Matice

v Polhovem Gradcu je bil odličen. Še bomo prišli! In otroke bomo pripeljali s seboj, naj vidijo in spoznajo kraje in ljudi, od koder smo doma...»

Železničarska godba je igrala domače viže in rojak Rupret, ki ga poznamo, kako rad poje in pleše, je veselo zavrtel ženko — letos poslednjič na domačih tleh.

Kamere so vsepovsod neprestano sprejemale podobe svojcev in prijateljev, podobe, ki so z rojaki odromale daleč v svet. Ko se je vlak premaknil, je morje rok in rutic zavalovalo v en sam prisrčen in iskren: Na svidenje!

Da, na svidenje in ne pozabite, kar ste nam obljubili. Da boste pripeljali prihodnje leto tudi svoje otroke s seboj. Prav gotovo bodo lepote in napredek vaše domače dežele tudi nje navdušile. Domovina jih bo še posebej prisrčno sprejela in toпло pozdravila.

PIKNIK 4. JULIJA — NAJBOLJ PRISRČNO SREČANJE
V STAREM KRAJU

Kakor smo napovedali, je bil letošnji piknik 4. julija, s katerim so ameriški rojaki proslavili svoj dan neodvisnosti, v prijaznem Polhovem Gradcu pri Ljubljani. Letos smo ga proslavili že četrto leto in kakor vsako leto sproti ugotavljamo, je tudi letošnji piknik polno potrdil, da je ta vsakoletna prireditev postala najbolj priljubljena in popularna med ameriški rojaki, ki pridejo k nam na obisk. Zato moramo vsekakor čestitati prvemu prireditvenemu odboru rojakov, ki je pred štirimi leti to zamisel sprožil in jo ob sodelovanju Slovenske izseljenske matice tudi posrečeno uresničil.

Romantični Polhov Gradec že dolgo ni imel v svojem zelenem naročju zbrane tako velike, veselo razgibane družčine. Nad dve sto rojakov se je zbralo ob prijaznem turističnem domu. Iz raznih krajev Slovenije so prišli tudi številni povratniki.

Navzoči so bili predstavniki Slovenske izseljenske matice oba podpredsednika ljudska poslanka Zima Vrščaj-Holy in Jože Plevnik, glavni urednik »Rodne grude« ljudski poslanec Tomo Brejc, tajnik Albert Svagelj, številni člani glavnega odbora in uslužbenci. Prišel je tudi pisatelj Tone Seliskar ter drugi prijatelji izseljencev in seveda njihovi številni sorodniki, ki so jih imeli nekateri kar polna omizja.

Res je bil to za domačine veliki dogodek. Moramo jih pa pohvaliti, da so se na sprejem tolikih gostov, čeprav je to število preseglo vsa pričakovanja, kar dobro pripravili. Polhovgrajčani so sploh zelo podjetni in pridni. Komaj pred dvema letoma so ustanovili svoje turistično društvo, danes pa imajo že lep turistični dom, ki so ga člani društva v prostem času kar sami zgradili.

Pri pripravah za piknik so vsi člani društva pridno poprijeli. Že nekaj dni prej so žene in dekleta mesile testo in pekle razne dobrote v veliki grajski kuhinji. Nad štirideset deklet je bilo pripravljenih za strežbo in vsi smo se lahko prepričali, da so bile spretne in urne kakor prave natakarice, čeprav so bile večinoma delavke in uslužbenke domačega lesnega podjetja.

Zadnji posnetek glavnega predsednika SDZ Johna Sušnika, vodje izletniške skupine SDZ in njegove soproge

Starodavni romantični Polhov Gradec, ki ima tudi mnogo svojih sinov in hčera raztresenih po svetu, je v letih po vojni lepo napredoval. O tem so se najbolje lahko prepričali rojaki, ki so se udeležili letošnjega piknika 4. julija

Ob enajstih je goste pozdravil predsednik občine Stane Vrhovc, za njim pa je v imenu Slovenske izseljenske matice spregovorila podpredsednica Zima Vrščaj-Holy, ki je dejala, da je pomen obeh praznikov, ki ju obhajamo 4. julija, našega dneva borca in ameriškega dneva neodvisnosti, isti — svoboda in neodvisnost. To nas združuje bolj kakor kar koli drugega. Združuje nas pa še nekaj, kar združuje danes vse napredne ljudi v svetu — težnja in želja in borba za mir v svetu, ki ga pa lahko dosežemo edino s sožitjem in prijateljstvom med narodi.

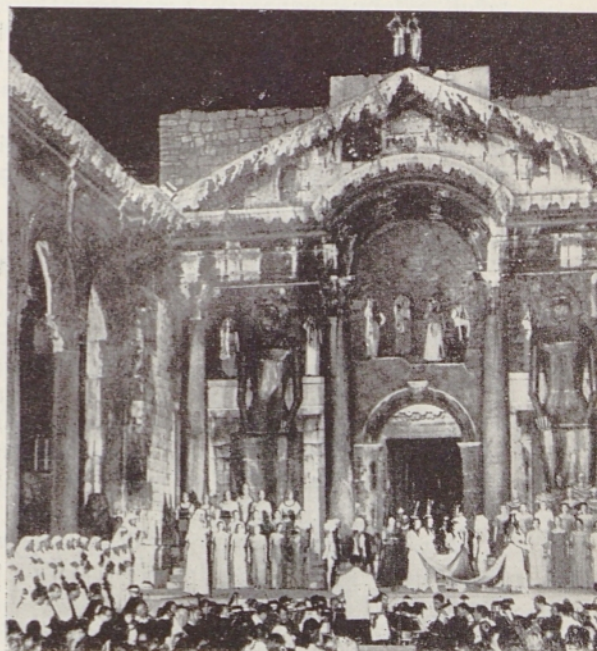
»Prepričani smo,« je naglasila govornica, »da niste prišli samo zato, da bi videli svojce in obudili spomine na svojo mladost. Zanima vas tudi rast in razvoj stare domovine. Če boste potovali po njej z odprtimi očmi, boste spoznali, da se ne trudimo samo za boljši standard, temveč tudi za bolj humane odnose med ljudmi. Videli boste, da pri nas ni vladarjev in vladanih, temveč, da ima vsak izmed nas, pa naj dela na še tako malo pomembnem mestu, možnost, da lahko soodloča o vsem, kar se pri nas dogaja. S tem je dobil naš človek novo mesto v naši družbi, mesto, zaradi katerega ima naše življenje polnejši pomen. Vi, ki ste sami trdo delali za to, da ste dosegli današnjo blaginjo in imate tudi težke čase za seboj, boste lahko razumeli naša prizadevanja...«

V imenu Progresivnih Slovenk Amerike je pozdravila prisotne članica prireditvenega odbora Frances Vidrova. Za njo pa je spregovoril John

Pestotnik ml. iz Clevelanda, ki je rojen v Ameriki in je letos z očetom prvič obiskal Slovenijo. Veliko sta potovala in veliko videla. Povedal je, da je jedel našo domačo špehovko in pil naš cviček in da je navdušen nad toplim sprejemom, ki sta ga bila z očetom povsod deležna. Naglasil je, da tudi njegova soproga v Ameriki in tri hčerke lepo slovensko govorijo. Prav od srca čestitam! Nato so govorili še Franjo Prpič iz Clevelanda, po rodu hrvatski rojak, poročen s Slovenko, ki v Clevelandu že 45 let živi med Slovenci. Trikrat je že obiskal domovino in še jo bo in posebno draga mu je Ljubljana. Glavni predsednik Slovenske dobrodelnice zveze rojak John Susnik se je Slovenski izseljenski matici in njeni podružnici iz Sežane zahvalil za lep sprejem ob prihodu skupine, ter turističnemu društvu iz Polhovega Gradca za odlično organizacijo piknika. Nato je rojak Frank Rupret, ki smo ga spoznali že na prvem obisku pred dvema letoma, povedal, »da je tako rad med nami«, da pa tudi v Ameriki niso daleč, čeprav je vmes »velika luža«, saj imajo v Clevelandu poseben klub, ki se imenuje »Ljubljana« in kjer vsako sejo začno s pesmijo »Stoji, stoji Ljubljanca...« Prav ta dan je imel rojstni dan, pa je bil še posebno dobre volje. Dober pevec je, saj je v Clevelandu že vrsto let steber pevskega zbora »Slovan«, pa sta z rojakom Francetom Požarjem, ki je celo eden od ustanoviteljev »Slovana«, lepo zapela našo »V hribe šel je dragi moj...« in »Pri farni cerkvi...« Tako ubrano

*Split — eno največjih
obmorskih industrijskih
met LR Hrvatske. V sredi
levo: Rojaki iz Slovenije
v parku pred Meštrovičevo
galerijo. Desno: Prizor iz
Verdijeve »Aide«
v splitskem Peristilu,
s katero so se začele
znamenite splitske letne
prireditve in zaključil
letošnji Izseljenski teden*

*Spodaj, levo: Zadar. Desno:
Del skupine rojakov
iz Slovenije
pri ogledu starodavne
Dioklecijanove palače
v Splitu. Spredaj na levi
zastopnik evropskih
izseljencev — rojak Franc
Čebin iz Homberga
v Westfaliji*

sta zažingala, da smo bili prisiljeni kar vsi pritegniti z njima...

Popoldne so domače godce zamenjali naši popularni bratje Avseniki s pevcema Dano Filipličevo in Francetom Korenom. Za pozdrav rojakom so zapeli tisto lepo »Moj rodni kraj, moj mili dom...«

In kaj naj še povem?

Dobre volje je bilo na koše. Plesišče je postalo kmalu pretesno. Dekleta so pridno stregla z vsem, kar je potrebno za tolažbo grla in želodca. Kosilo je bilo obilno in odlično. Klobase prave kranjske, bobi pravi bobi in kapljica pristna. V gozdčku so se pekli prašički na ražnju in druge dobrote. Tako prijetno je dišalo, da mnogi kar pričakati niso mogli okusne pečenke. Ti prašički so bili tudi precej krivi, da marsikoga ni na fotografiji, ko so rojake skupaj fotografirali.

Vsem je bilo veliko prežgodaj, ko so zvečer začeli avtobusi odhajati. Spet objemi, stiski rok. Pristrčne želje. V srcih in kamerah so odnesli rojaki nepozabne vtise s prijetnega srečanja. Tam daleč v svojih novih domovinah bodo o njih pripovedovali svojim prijateljem in prav gotovo bo za vse tiste, ki nas prihodnje leto obiščejo, ameriški piknik 4. julija spet najlepše, najbolj pristrčno srečanje v starem kraju.

IZLET V SPLIT NA ZAKLJUČNE PRIREDITVE IZSELJENSKEGA TEDNA

Precejšnja skupina rojakov se je prijavila za izlet po Jugoslaviji v Split na zaključne prireditve letošnjega Izseljenskega tedna. Osem dni je trajalo potovanje: nekaj so potovali z letalom, nekaj z avtobusom in nekaj z ladjo. Veliko so na tem potovanju videli in marsikaj lepega in zanimivega doživeli.

Dva lepa dneva so preživeli v Beogradu, ponosnem glavnem mestu Jugoslavije. Bili so sprejeti na občini, kjer jim je podpredsednik podaril knjige z zgodovinskim in kulturnim prikazom Beograda. Zvečer je bil pri Matici iseljenika Srbije velik sprejem, združen s kulturnim programom. Naslednji dan so si ogledali vojni muzej NOB, nato pa obiskali eno najlepših izletniških točk Avalo z edinstvenim spomenikom vojakom, padlim v prvi svetovni vojni — umetnino kiparja Ivana Meštroviča.

Iz letala so opazovali značilnosti Srbije in Šumadije in obžalovali, da je bila Bosna, ki ji je današnji čas tako zelo preoblikoval njeno zunanjo podobo, zavita v meglo. Po svoje zanimivo in lepo je bilo na povratku iz Splita potovanje z udobno ladjo do Zadra ob naši lepi dalmatinski obali. Spoznali so Zader, ki gradi veliko novo pristanišče ter mnoge njegove zgodovinske zanimivosti. Bili so na Reki, našem velikem pristaniškem mestu in nazadnje so se odpočili in nakopali v

Opatiji, ki slovi doma in na tujem za enega najlepših jugoslovanskih obmorskih letovišč.

Z avtobusom je izletnike povedla pot tudi po novi Jadranski magistrali — moderni avtomobilski cesti, ki se kakor bel trak vije ob naši obali in bo, ko bo popolnoma dograjena, dosegla dolžino 1407 kilometrov ter bo povezala Koper na slovenski obali z glavnim mestom Makedonije Skopjem. Letos v maju je bil odprt prvi del te ceste med Novim in Zadrom. Avtomobili z oznakami najrazličnejših držav drve danes po tej cesti, ki se vije pod kamnitim Velebitom. Kamor se ozreš, samo skalovje in kamenje, skalovje, ki ponekod strmo pada v morje, in zgoraj žgoče sonce. Kolikšnih naporov je bilo treba, da so graditelji v tem kamnitem svetu zgradili to lepo belo cesto — koliko skal je bilo treba razstreliti, koliko kamenja odstraniti, da so nastali vsi ti nasipi, vialdukti, predori nove ceste, ki prinaša samotnim, revnim krajem ob njej novo lepše življenje. Tu pa tam smo na cesti srečali visokorasle črno oblečene Dalmatinke z otovorjenimi oslički. Skoraj vsaka je imela v rokah povese in je med potjo predla. Tako te žene koristno izrabijo sleherni trenutek — tudi med potjo. Cesta vodi mimo čudovitih zalivov, kjer je morje svetlo sinje, mimo campingov in tu pa tam mimo drobne kopice hišic, stisnjenih med kamenje.

V Splitu smo ostali tri dni. Tam so se rojaki iz Slovenije srečali z izseljenci izletniki iz Srbije, Hrvatske in Makedonije. Skupaj smo se udeležili zaključnih prireditev izseljenskega tedna.

SPLIT

Siva davčina in današnji čas sta si v starodavnem dalmatinskem mestu, ki je danes eno največjih industrijskih središč bratske hrvatske republike, podala roke. Drobec davne splitske zgodovine smo spoznali, ko smo si bežno ogledali bogate zbirke arheološkega muzeja in ko smo stopali pod mogočnimi oboki starodavne palače rimskega cesarja Dioklecijana. Današnji Split pa se nam je odkril, še preden smo prav stopili vanj. Srečali smo se z mogočnimi objekti po vojni zgrajene tovarne plastičnih snovi »Jugovinil«, ki danes izdeluje velike količine različnih kemičnih izdelkov, tovarne »Jugoplastika« in velike cementarne, ki proizvaja letno 700.000 ton prvovrstnega cementa, katerega tudi izvažava v razne dele sveta. Nova splitska ladjedelnica se uvršča med največje in najmodernejše v Evropi. Lep napredek so dosegla tudi broderska podjetja, ki bodo skoraj imela 70.000 ton brodovja. Število prebivalstva v Splitu se je od predvojnih 39.000 povečalo na 80.000. Vsepovsod so zrastle visoke moderne stanovanjske zgradbe, šole, zdravstvene in kulturne ustanove.

Slovenci smo bili nastanjeni v hotelu »Mosor« v bližini novega kopaljšča na Bačvicah. Naslednji

Prisrčno srečanje rojakinje Marie Prislantdove z znano slovensko operno pevko Pavlo Lovšetovo. Spoznali sta se leta 1929, ko je gospa Lovšetova pol leta gostovala v Ameriki in v tem času imela 28 zelo uspešnih koncertov. Zdaj vodi v Ljubljani kulturnoprosvetno društvo Zveze upokojencev Slovenije, ki zelo pridno nastopa. Gospa Prislantdova je bila navzoča pri generalki nove prireditve, ki ima naslov »Na vasi«, sestavljajo jo dramatisirani prizori, prirejani po narodnih pesmih. Delo je spisala in režirala Pavla Lovšetova in je bila to krstna uprizoritev. Po generalki smo dolgoletni prijateljci fotografirali prav, ko je ga. Lovšetova ge. Prislantdovi na njeno željo zapela tisto večno lepo pesem »Tam, kjer beli so snežniki...«

dan nas je prijetno iznenadil rojak Franc Čebin iz Homberga v Westfaliji, ki je kakor vsako leto pripeljal skupino rojakov iz Westfalije na dopust v Slovenijo ter je prišel za nami, da se kot zastopnik westfalskih Slovencev udeleži izseljenskega tedna.

V soboto je bil na programu izlet v Nečujem na otoku Šolti, priljubljeno izletniško točko Splitčanov. Polna ladja nas je bilo — nas in naše dobre volje. Črnooki brkati Dalmatinec je zaigral na harmoniko in občuteno zapel dalmatinsko pesem. Potem smo pa še mi zapeli svoje. Uslužni in vsestransko domiselni Putnikov vodič Andrej je dokazal, da ni le dober pevec, ampak tudi kar večš dirigent, izkazalo se je tudi, da so med nami dobre pevke. Posebno Frances, Katie in Hennie so zapele tako ubrano, da smo se še ostali okorajžili in pridno pomagali. Na krovu pod nami so pa

rojaki iz Makedonije, Srbije in Hrvatske plesali kolo.

V Nečujmu so nas domačini sprejeli z godbo, pozdravila nas je pa tudi ubrana pesem čričkov, ki je nenavadno glasno zvenela iz bohotnega borovega gozdiča, med cvetočimi oleandri, lovorovci, rožičevci in smokvinimi nasadi.

Goste je pozdravil član glavnega odbora hrvatske izseljenske matice in jim zaželel, da se odpočijejo na tem otoku, kjer je nekoč pred stoletji iskal miru tudi znani hrvatski pesnik Marko Marulič. To je bilo prav v času, ko je Krištof Kolumb odkril Ameriko.

Za kosilo so nam postregli s pečenimi janjčki in pristno kapljico. Nato smo poslušali dalmatinske pesmi in peli naše slovenske. Hrvatski rojaki so zaplesali kolo, ki ga je vodila drobna sivolasa mamica. Bila je prožna in urna in v očeh se ji je vžigal dekliški plamen, čeprav je bilo gotovo najmanj pet dolgih desetletij vmes, ko je nekoč kot dekle tako vodila kolo na rodnih tleh.

Zvečer je bila v Splitu na terasi doma Jugoslovanske ljudske armade svečana prireditev, na kateri je govoril predsednik Matice iseljenika Hrvatske Vicko Krstulovič, ki je naglasil, kako pomembna je tesna povezanost jugoslovanskih izseljencev z rojstno domovino. Gostje so nato z zanimanjem sledili bogatemu kulturnemu programu, ki so ga izvedle pevske, godbene in plesne skupine kulturnoprosvetnih društev »Filip Devič« in »Jedinstva«.

Naslednji dan dopoldne smo si ogledali Meštrovičevo umetniško galerijo, kjer smo se seznanili z življenjem in mojstrskimi umetninami tega našega kiparja, ki se je iz preprostega pastirčka razvil v svetovno znanega umetnika. Po obisku arheološkega muzeja smo v hladnih visoko obokanih starih kletih Dioklecijanove palače sledili prvemu predvajanju barvnega filma, ki ga je posnelo zagrebško filmsko podjetje ob lanskem izletu jugoslovanskih izseljencev po Jugoslaviji. V filmu so prelepi posnetki iz Srbije, Bosne, Hercegovine, Dalmacije, Slovenije in Hrvatske.

Ob 6. uri popoldne je priredil krajevni odbor izseljenske matice v klubu odbornikov za rojake svečani sprejem, zvečer pa so bile z izzvedbo Verdijeve opere »Aida« na znamenitem starodavnem Peristilu zaključene prireditve letošnjega izseljenskega tedna.

V ponedeljek zjutraj smo se poslovili od Splita in se z ladjo odpeljali. Še trije dnevi popotovanja in novih vtisov so bili pred nami. Pot nas je vodila proti Zadru, od tam na Reko in nato v Opatijo ter končno nazaj v našo belo Ljubljano. V srcih smo nosili spomine na žarko južno sonce in sinje morje. Mnoge rojakinje so imele v beležnicah številne zapise in bodo prav gotovo o tem dosti napisale, zato naj jaz končam.

Ina Slokan

Vsako leto več rojakov iz evropskih dežel na obisku v domovini

Že v juliju smo pozdravili med nami Slovence iz Westfalije, njihove sorodnike in še številne prijatelje, ki so pripotovali na oddih v Slovenijo v treh skupinah, ena od teh celo s posebnim vlakom. Toplo smo segli v roke našim starim znancem, skupinovodjem Francu Čebinu, Karlu Klemenčiču, Antonu Koširju, Lapanu in Jakšiču. Vseh izletnikov iz Nemčije je bilo nad tisoč. Iz Holandije sta nam skupinovodji Franc Anderluh in Ivan Ambrož pripeljala dve skupini, ki sta šteli skupaj nad sto rojakov. Tri skupine slovenskih izseljencev iz Francije pa so zajele nad 600 ljudi. Vodili so jih Ivan Berce iz Winglesa, Ivan Demšar iz Sallauminesa, Jurij Artič iz Lievina, Vid Melnjak iz Pariza in konzul Hinko Lotrič iz Strassbourga.

Vsaka posamezna skupina je bila na obmejni postaji na Jesenicah pristrčno sprejeta. Pozdravili so jih predsednik občinskega ljudskega odbora z Jesenic Franc Treven, zastopnica Zveze ženskih društev in v imenu Slovenske izseljenske matice tajnik Albert Svagelj.

Razveseljivo je, da so rojaki v velikem številu pripeljali s seboj tudi svoje hčere in sinove ter njihove može oziroma žene, čeprav so tuje narodnosti. Ganljivo je tudi, kako so stari očetje in matere vso pot svojim vnukom govorili o domovini, ki jih je to pot prvič sprejemala. Njihovi pogledi so iskali Triglav, to našo najvišjo goro. Obžalovali so, da iz vlaka ne morejo videti Bleda, ki ga bodo pa pozneje prav gotovo obiskali. Sko-

raj vsi so naši vsakoletni obiskovalci in večina jih je rudarjev. Vsako leto pridejo, da si odpočijejo na domačih tleh, nadihajo svežega zraka in naberejo med dragimi svojci novih moči za delo.

Kako zelo so naši izseljenci navezani na svojo domačo deželo, nam najbolje pove izjava rojaka Kozoleta iz Herlerheida: »V Holandiji si ne privoščimo nobenih zabav, ne gremo niti v kino niti v gostilno. Ves denar hranimo, da si lahko doma privoščimo čim lepši dopust...«

Ko smo jih spremljali v vlaku do Ljubljane, smo se z mnogimi od njih spoznali, zvedeli marsikaj iz njihovega življenja in kako bodo preživeli počitnice doma. Sedeminsedemdesetletni Jože Vidic iz Waubacha v Holandiji je povedal, da bo dopust preživel pri svojih treh sestrah v Laškem, šel bo tudi v toplice, morda pa jo bo malo potegnil celo na morje. Rojak Alojz Kavšek iz Heerlena, ki je prišel s soprogo in dvema sinovoma, je doma iz Trebnjega na Dclenjskem. Tam bodo pri njegovem bratu in sestri imeli kar prijetne počitnice. Jožefa Knežak, rojena v Holandiji, pa je šla s svojim petletnim sinkom na obisk k sestri v Leskovec pri Krškem. Franc Hočevar iz Eigelshowena je po dolgih 31 letih trdega dela v holandskih rudnikih letos preživel počitnice pri hčerki, ki je imela komaj tri tedne, ko je odhajal na tuje. Rojakinja Bervarjeva je letos pripeljala s seboj hčerko Nadko in sina Pepija. Antonija Sotlar iz Lindenheuwena hčer Antoinetto in zeta, rojakinja Antonija iz Herlerheida tudi sina in hčerko, da jima pokaže svoj rojstni kraj Ostrožno. Mlada Mici Konte iz Eigelshowena pa je kar sama pripotovala v rojstno domovino svojih staršev. Koliko bi lahko še povedali o posameznih srečanjih z rojaki iz Nemčije, Holandije in Francije, ki so prišli k nam, da preživijo nekaj lepih tednov v domači deželi, pa naj bo to za danes dovolj.

Kakor vsako leto, je tudi letos Slovenska izseljenska matica in njene podružnice za naše rojake iz evropskih dežel pripravila več prireditev. Prva je bila podružnica v Kočevju, ki je v nedeljo, 2. avgusta popoldne priredila piknik v prijetnem Gaju ob Rinži. V Kočevju živi precej rojakov iz Francije in Nemčije, ki so se v prvih letih po osvoboditvi za stalno vrnili domov. Večinoma so zaposleni na rudniku, nekaj je pa tudi že upokojenih. Med temi je edini »čezmorski« rojak Ludvik Troha, ki je povratnik iz Kanade, kjer je vrsto let delal v gozdovih v bližini Port Arthurja. Rojak Troha je predsednik kočevske podružnice SIM, ki ima zdaj že sto članov. Letos so že tretje leto priredili piknik za rojake. Denar za

Štiri generacije v družini rojaka Franca Čebina iz Homberga, Westfalija — mama, prababica in babica malega Harolda, ki zna lepo zapeti tisto našo »Štirje fantje špilajo...«

pogostitev so si pa prislužili s prostovoljnim delom na rudniku. Pa recite, če niso domiselni, pridni in požrtvovalni.

Piknik je lepo uspel. Krog miz so posedle družine povratnikov, med njimi pa gostje rojaki, ki so prišli letos na obisk. Muzikantje — tudi povratniki, so pridno skrbeli za tiste, ki so jih srbele pete. Razpletli so se pomenki, oživljali spomini na rudnike v Holandiji, Nemčiji, Franciji. Rojak Čuk je 23 let kopal v francoskih rudnikih. Izračunal je, da so on, njegov oče in brat skupaj pregarali v rudnikih celih 146 let.

Upokojeni rudar Vilibald Tekavec je pripeljal na piknik kar štiri generacije svoje družine — hčer, vnuka in tri krepke pravnuke. Dolge, košate brke so njegov ponos. Rad pove, da so dekleta rada gledala za njim, in njegova ženka, s katero sta lani slavila zlato poroko, se je »ujela« prav na te brke. To je bilo takrat, ko je kopal v nemških rudnikih. Po rodu je Zagorjan, od tam pa ga je povedlo življenje skozi nešteto dežel sveta. V Nemčijo, razne kraje Francije, v Belgijo, na Škotsko. Med prvo svetovno vojno se je znašel v Rusiji, katere si je tudi dobršen kos ogledal s Sibirijo vred; bil je celo v Maroku. Kruh si je služil največ kot rudar, nekaj časa pa tudi kot kurjač na ladji. Zdaj počiva tu v Kočevju, pripoveduje zgodbe svojim trem pravnikom — pet-

letnemu Vilibaldu, triletni Hermini in mali enoletni Bojani, ki ima svojega pradedka zaradi dolgih brk še prav posebno rada.

Podružnica Slovence izseljenske matice v Trbovljah je zaradi različnih prihodov posameznih skupin rojakov priredila zanje letos kar dva svečana sprejema. Prvi je bil 4., drugi pa 18. avg. Pri obeh so sodelovali domači pevski zbori s kulturnim programom. Prirejen je bil tudi izlet po Sloveniji.

V Murski Soboti je tamkajšnja podružnica SIM priredila za rojake svečan sprejem, ki je bil združen z bogato kulturno prireditvijo. Sprejem je bil 13. avgusta. Organizirani so bili tudi izleti v okoliške kraje.

Osrednja prireditev je bila v Ljubljani dne 15. avgusta. Organizirala jo je Slovenska izseljenska matica s sodelovanjem radio-televizije Ljubljana. Prireditev je bila ob 8. zvečer v veliki dvorani Doma sindikatov. Program so izvedli priljubljeni ansambli in umetniki, ki jih rojaki poznajo iz oddaj za izseljence in četrtkovih večerov — Zadovoljni Kranjci, Zagorski oktet, znani solisti in nagrajenci iz popularne oddaje »Pokaži kaj znaš«.

Slike z letošnjih srečanj z rojaki iz evropskih dežel in s posameznih prireditev bomo objavili v prihodnji številki naše revije.

I. S. — M. S.

OB SMRTI ROJAKA

24. junija je umrl v Jolietu, Ill. po daljšem bolehanju v starosti 80 let še vedno aktivni glavni tajnik Kranjsko slovenske katoliške jednote (KSKJ) Joseph Zalar. 26. februarja je praznoval 50-letnico svojega delovanja kot glavni tajnik KSKJ in glavni odbor te organizacije mu je ob tej priložnosti v Jolietu priredil slovesen banket in druge proslave. Vendar je rak, za katerim je bolehal, pač storil svoje.

Pokojni Zalar je bil rojen 1879 v vasi Dole pri Borovnici. Star 20 let je leta 1899 prišel z materjo in očetom v Forest City, Pa., kjer je skoraj deset let delal v tamošnjem rudniku. Zatem je bil izvoljen za glavnega tajnika Kranjsko slovenske katoliške jednote in se preselil v Joliet, Ill., kjer je sedež te druge največje bratske podporne organizacije (po letih ustanovitve prve) ameriških Slovencev, ki je letos praznovala 65-letnico ustanovitve. Na tem mestu je ostal — kakor že rečeno — do smrti, skupno 50 let.

Pokojni Zalar je bil tolerant in preudaren mož ter iskren pri svojem delu. Kot zaveden Slovenec se je udeleževal pri raznih skupnih akcijah ameriških rojakov. Ko je bil med drugo svetovno vojno ustanovljen Jugoslovanski pomožni

odbor, slovenska sekcija (JPO-SS) in so bile tedaj k sodelovanju pozvane vse slovenske podporne organizacije, se je pokojni Zalar med prvimi odzval vabilu in je bil izvoljen za tajnika te pomembne akcije. Ko je bil 5. in 6. decembra 1942 v Clevelandu slovenski narodni kongres, je bil Zalar izvoljen za kongresnega tajnika in po ustanovitvi Slovenskega ameriškega narodnega sveta (SANS) na tem kongresu, je bil Zalar izvoljen za prvega glavnega blagajnika SANS. Bil je tudi član SNPJ in Ameriške bratske zveze (ABZ).

Zapušča tri sinove (dva zdravnik, eden odvetnik) in tri hčere, 15 vnukov in enega pravnuke. Ameriški rojaki mu bodo ohranili ob njegovem neumornem delu časten spomin. Tudi mi sporočamo organizacijam, kjer je deloval, in njegovi družini naše sožalje.

Cv. A. K.

Prispevki za Matico:

Rojaki iz Francije. Posebni vlak
iz Freyming-Merlebacha 20.000 frankov.

P O D O M A Č I D E Ž E L I

— V Novem mestu gradijo veliko moderno čistilnico in pralnico.
— V Sodražici so zgradili novo stavbo in montirali stroje za izdelovanje eteričnih in tulpinovega olja.

— V Čemšeniku pri Zagorju so začeli graditi novo šolo.
— Stari gozdovi odmirajo. Gozdarski strokovnjaki so ugotovili, da se bukovi gozdovi na območju Poljanske doline ob Kolpi, Miklarjev, Tanče gore, Zapudja in na Sinjem vrhu sušijo. Drevesa so stara povprečno 150 let.

— Avtomobilsko cesto so zgradili na Mirno goro na Dolenjskem. Ta privlačna planinska postojanka bo z novo cesto mnogo pridobila.

— V Zagorju sta bila te dni končana dva nova stanovanjska bloka, tretji, ki ga gradijo v Kisovcu, pa bo pod streho do konca novembra. V središču Zagorja so začeli graditi še en nov blok, ki bo imel 36 stanovanj, in dve večji stanovanjski hiši.

— V Novi Gorici so začeli graditi novi invalidski dom.

— Veliki bagri ob Iščici širijo že drugo leto strugo najvažnejšega odtočnega kanala na Ljubljanskem barju. 8000 ha zemlje je že začitene pred poplavo.

— Smrečica na novem šolskem poslopju v Čatežu. Do novembra bodo končana tudi notranja dela. Tako bo mladi rod na tem območju dobil še eno novo šolo.

— Vas Turje pri Hrastniku je dobila nov vodovod. Nekoliko je pomagala občina, veliko pa so vaščani tudi sami naredili s prostovoljnim delom.

— Rekord v izgradnji svojega domačega kraja so dosegli letos Preboldčani na Štajerskem v Savinjski dolini. Na praznik vstaje, dne 22. julija so odprli nov zadružni dom, dom gasilcev, krajevno pralnico, otroški vrtec ter nove prostore za krajevno pošto. V veliki dvorani zadružnega doma so namestili tudi nov cinemascop.

— Krka na Dolenjskem je v juliju prestopila bregove in poplavlila nekatera območja v občini Bele cerkve, Tomažje vasi, Ostrog in Gradišča. Škoda je ocenjena na 50 milijonov dinarjev.

— V Besnici pri Kranju so na praznik vstaje dne 22. julija odprli nov zadružni dom.

— V Radovljici na Gorenjskem so 3. julija odprli čebelarski muzej.

— V Trebiji v Poljanski dolini (kranjski okraj) so 22. julija odprli novo kopaljšče na Sori. Kopaljšče ima deset kabin in okusno zgrajen leseni bife.

— Na povabilo zagrebškega lista »Globus« je gostovala naša rojakinja Lucille Udovicheva, o kateri smo že poročali, da je angažirana na milanski Scali, v dveh operah v zagrebški Operi. Sopranistka Udovicheva je 19. junija pela Madeleine v Giordanovi operi »André Chenier«, 22. junija pa naslovno vlogo v Puccinijevi »Tosci«. Zagrebški listi pišejo o njenem nastopu z navdušenjem in ji prerokujejo »več kakor slavno kariero«. V nekem zagrebškem gostišču je zapela v izvorniku po eno slovensko in hrvaško pesem, ki ju je znala še od doma.

Prevalje s Peco v ozadju

Vas Poljana pod Peco

Motiv iz Leš nad Prevaljami

— V Ihanu pri Domžalah bodo letos začeli graditi novo šolo, ki bo imela tri prostorne učilnice. Stroški za gradnjo bodo znašali okrog 22 milijonov dinarjev.

— V Rušah pri Mariboru so 18. julija odprli novo modernizirano okrajno cesto Ruše—Selnica ob Dravi.

— Kočevski šolarji imajo v okviru svoje pionirske organizacije kmetijsko zadrugo, katero vodi upravni odbor. Zadruga ima 8.64 ara obdelovalne zemlje, na kateri goje otroci zelenjavo in sadje. O vsem delu vodi upravni odbor natančne zapisnike in blagajniško knjigo, kar omogoča učencem, da se spoznajo z delom v gospodarstvu ter si obenem pridobe tudi praktično znanje pri sodobnem obdelovanju zemlje.

— V Markovcih v Prekmurju so ustanovili prvo šolsko zadrugo, ki bo delovala skupno s kmetijsko zadrugo iz Čepincev. Ta šolska zadruga ima pol ha zemlje in sadovnjak, oboje bodo obdelovali šolarji sami. Tudi v Šalovcih je bil ustanovljen aktiv mladih zadružnikov, ki je dobil od domače kmetijske zadruge pol ha zemlje. Mladi zadružniki bodo na njej gojili predvsem tobak.

— Dan gasilcev iz Slovenskega Primorja so praznovali v idilični gorski prestolnici v Cerknem pri Idriji. Ob tej priložnosti so razvili nov gasilski prapor, katerega sta kumovala ljudski poslanec in odgovorni urednik »Rodne grude« Tomo Brejc in domačinka Slavka Bevk iz znane partizanske družine v Cerknem.

— V Vitovljah v Vipavski dolini so 15. avgusta svečano praznovali 17. obletnico ustanovitve prvega goriškega partizanskega bataljona, ki je nosil ime znanega pesnika in ljubljenca primorskega ljudstva Simona Gregorčiča.

*Iz lepe okolice Polhovega Gradca:
zgoraj Pristava, spodaj Briše*

BOŽIDAR JAKAC ŠESTDESETLETNIK

Šestnajstega julija letos je praznoval 60-letnico akademskega slikarja Božidar Jakac, ki se je pred dvema mesecema s soprogo Tatjano vrnil z enoletnega potovanja po Združenih državah Amerike. To je bilo že njegovo drugo potovanje po »rdeči zemlji«, ki jo je prvič obiskal pred 50 leti.

Božidar Jakac je bil letos že tretjič izvoljen za rektorja Akademije upodablajočih umetnosti v Ljubljani, kjer ima veliko zaslug za vzgojo mladega rodu na Akademiji. Ime Božidarja Jakca pa je zlasti pomembno v sodobni slovenski grafiki, ki je v veliki meri rasla pod njegovim vplivom in na njegove pobude. Po njegovi zaslugi je postala Ljubljana močno grafično žarišče ne samo Jugoslavije, ampak tudi pomembno mesto grafične umetnostne zornice na svetu sploh. Od leta 1955 dalje so v Ljubljani vsaki dve leti velike mednarodne grafične razstave.

Ob umetnikovem življenjskem jubileju so mu njegovi ožji rojaki priredili v Dolenjskem muzeju v Novem mestu razstavo njegovih del. Pesnik Severin Šali pa mu je posvetil prelepo pesnitev »Sijoča paleta«.

Na njegovem potovanju v ZDA je bilo v Minneapollisu za slikarja izredno doživetje srečanje z 89-letnim Johnom Jagrom, slovenskim arhitektom, po rodu iz Notranjske, ki se je njegovega obiska zelo razveselil. Arhitekt Jager govori v lepem slovenskem jeziku brez naglasa. Povedal je slikarju, da bo vso svojo zapuščino — bogato knjižnico in mnogo dragocenih zapiskov iz zgodovine ameriških Slovencev — podaril Akademiji znanosti in umetnosti v Ljubljani.

V Passadini v Kaliforniji je obiskal ameriškega arhitekta Williama Graya Purcella, ki piše monografijo o našem arhitektu Jagru, ki ga zelo ceni in je po njegovem mnenju med najboljšimi ameriški arhitekti.

Dvakrat je bil Jakac povabljen na Ohio University v Athensu, Ohio, kjer je predaval slušateljem o naši umetnosti. Zanimivo je, da je profesor umetnostne zgodovine na tej univerzi sin slovenskih staršev mr. Milan Mihajlovich, ki je nečak pokojnega slovensko-ameriškega pesnika Ivana Zormanana. Nadse vesel je bil tudi snidenja z ameriškim senatorjem slovenskega porekla mr. Johnom Blatnikom.

V San Franciscu je obiskal stare znance rev. Vitala Voduška in 89-letnega pionirja slovenskih naseljencev rev. J. M. Trunka, ki stanuje pri njem. Rev. J. M. Trunk je avtor izredno dragocene knjige »Amerika in Amerikanci«, ki jo je izdal leta 1912 in v kateri na 600 straneh natanč-

no popisuje zgodovino naseljevanja Slovencev v posameznih ameriških državah.

V prijetnem spominu je ostala slikarju vožnja v družbi rojaka Vatra Grilla k Niagarskim slapom. Tu se je sestel s svojim starim znancem in prijateljem iz partizanov, majorjem Jonesom, ki se je prav za to priložnost pripeljal iz Kanade. Blizu Toronta ima svojo farmo, ki jo je iz simpatij do nove Jugoslavije imenoval »Belgrad« farmo. Vsako leto priredi tam velik piknik, na katerega povabi vse Jugoslovane.

Ob konvenciji Slovenske narodne podporne jednote je Božidar Jakac priredil v prostorih Slovenskega narodnega doma v Clevelandu razstavo svojih del pod naslovom »Slovenska pokrajina«. V juliju 1958 je v mestu Cincinnati, Ohio obiskal razstavo jugoslovanske grafike, ki so jo pripeljali tja, potem ko je krožila po svetu, iz II. grafičnega biennala v Ljubljani leta 1957. 83 grafičnih listov s te razstave je kupila univerza »Oregon State College« v Corvallis, Oregon.

Akademski slikar Božidar Jakac je prepotoval doslej že skoraj vse evropske države, bil je v Afriki in dvakrat v Ameriki. Z vsakega potovanja pa se s še večjo ljubeznijo vrača v domovino. Vedno znova ga kliče domača gruda, kakor mu je zapel pesnik:

»Ko zreš ta polja, hoste, griče, te zemlja, ki si na paleti
ki v njih so ozklili sinji cveti, oživiljal jo, spet s srcem kliče...«

Ob jubileju želimo, da bi nam še dolga leta oživiljal na svoji sijoči paleti to lepo slovensko zemljo!

Mila Senk

Cvetko Golar

Jesen v goricah

Zdaj blešče se naši grički
zlato, rdeče in rumeno,
zdaj pojo pod trsi črički
pesem, grozdju posvečeno.

Polne jagode zorijo,
sladka kri jim v žilah teče,
prek goric, ki v soncu spijo,
vetri sopejo šumeče.

Kar nadihalo poletje
sanj opojnih je in vročih,
vse izpremenijo v petje
v srcih se plapolajočih.

Akad. slikar Božidar Jakac s soprogo Tatjano na obisku pri predsedniku ohajske univerze v Athensu, Ohio mr. Bakerju in njegovi soprogi (tretja in peti od leve). Prvi od leve je mr. Milan Mihajlovič, profesor umetnostne zgodovine na tej univerzi, nečak pokojnega pesnika Ivana Zormana

Delamo iz ljubezni do rojstne domovine

Društvo »Naša tamburica« in jaz sam osebno prosim, da ne omenjate provizije, ki jo dajete zastopnikom vašega tiska. Dolžnost vseh nas je, da pomagamo v vsem, kar je v zvezi s kulturno-prosvetno dejavnostjo naše domovine. Mi jo ljubimo in spoštujemo, in vse, kar delamo, delamo iz ljubezni do nje. Redki so jo pozabili, še redkejši jo klevetajo, a mi imamo naše zadovoljstvo in mnogo prijateljev in podpornih članov. Brez sramu lahko trdimo, da »Naša tamburica« in »Slovensko prekmursko društvo« vključujeta tretjino naše tukajšnje naselbine. Ta pa ni majhna, kot bi kdo mislil. Tukaj je nad osem tisoč starih slovenskih izseljencev, ne računajoč njihovih potomcev. Seveda so tu vštete vse jugoslovanske narodnosti. Slovenci imajo lasten narodni dom, v »Slovenskem prekmurskem društvu« pa je okrog tri sto članov. »Naša tamburica« je tudi med njimi zelo priljubljena in smo si dobri prijatelji in sodelavci, saj so to prave dobričine.

Rad bi pomagal, da bi med tukajšnjimi Slovenci imeli čim več naročnikov »Rodne grude« in »Slovenskega izseljenskega koledarja«. Mislim, da bi take lepe publikacije morale biti v vsaki slovenski hiši kjerkoli na svetu. Mi, hrvaški in srbski izseljenci, smo naročeni na liste naših izseljenskih matic. »Naša tamburica« pa seveda tudi na vašo. Dva izvoda, ki jih pošiljate na moj naslov, uporabljam za to, da jih ob vsakem srečanju s Slovenci pokažem in priporočam. Ostale pa razdelim naročnikom, ki sem jih zbral med slovenskimi prijatelji. Prav tako propagiramo vaš tisk v naših radijskih urah in drugih primernih priložnostih. Prirejamo tudi zanimive razstave fotografij nove Jugoslavije, njenega gospodarskega in kulturnega napredka, njenih prirodnih lepot in zgodovinskih spomenikov. Na ta način se z napredkom in lepotami naše lepe domovine spoznavajo naši rojaki in Urugvajci.

V. Klinger, Uruguay, Montevideo

Domovina NA TUJIH TLEH

GLASBENA MATICA POVABLJENA K SVEČANI OTVORITVI MORSKE POTI

V avgustu je bila v Clevelandu s posebno svečanostjo odprta nova morska pot, ki je povezala to mesto z morjem. K sodelovanju na tej svečanosti je bil povabljen tudi pevski zbor Glasbene matice z direktorjem Antonom Šubljem, kar dokazuje, kako v ZDA cenijo naše rojake. Ob tem zgodovinskem dogodku je bil izdan tudi poseben letak v 200.000 izvodih.

HČI NAŠEGA ROJAKA »PRINCEZA JABOLK«

1. maja so praznovali v mestecu Castelli v Argentini »praznik jabolk« in so na njem izbrali tudi kraljico in princezino jabolk. Za eno od princezinj so izbrali tudi hčerko našega rojaka Franca Gustinčiča Marto. Rojak Gustinčič se ukvarja v teh krajih Argentine s sadjarstvom in čebelarstvom.

GRADUACIJA SLOVENSKEGA ŠTUDENTA

V juniju je dokončal študije (graduiral) na univerzi John Carroll v Clevelandu Robert F. Eržen iz Euclida, O. pri Clevelandu, sin mr. Erženove, urednice angleškega dela »Nove dobe«.

NOVA SLOVENSKA ZDRAVNIKA

6. junija je dokončal Joseph Kastelic na univerzi v St. Louisu, Mo. medicinski študij. Mladi zdravnik je iz clevelandskega predmestja Maple Heights, O., kjer živijo tudi njegovi starši. — 10. junija pa je absolviral na univerzi Loyola v Chicagu medicinski študij Valentin Meršol, sin dr. Valentina Meršola iz Clevelanda. Novi zdravnik je nastopil službo v bolnišnici St. Vincent Charity v Clevelandu.

ARGENTINSKI ROJAK — ODVETNIK

Oton Rudolf Lužnik, sin zavedne slovenske družine Andreja Lužnika in Marije, roj. Radinja, je doktoriral in položil na pravni fakulteti v Buenos Airesu končne izpite. Pred pravno fakulteto pa je z odliko dokončal šolanje na Colegio Nacional Nicolás Avellaneda. Mladi Oton je prvi sin slovenskih staršev, ki je kot odvetnik doktoriral na pravni fakulteti v Buenos Airesu.

DAN SNPJ V ZAHODNI PENNSYLVANIJ

28. junija je bil v South Parku blizu Pittsburgha, Pa. vsakoletni dan SNPJ v zahodni Pennsylvaniji. Prireditev so združili s proslavo 55-letnice SNPJ. Glavni govornik je bil glavni blagajnik SNPJ Frank Zordani.

IZLET CLEVELANDSKIH ROJAKOV V DOMOVINO LETA 1960

Clevelandska federacija društev SNPJ je sklenila organizirati prihodnje leto skupen izlet v staro domovino za člane društev Slovenske narodne podporne jednote in njihove prijatelje. Prijave za izlet že sprejema tajnica federacije Josephine Tratnikova v Clevelandu.

NAGRAJENI ZA 25-LETNO DELO

Pred leti je sklenila Slovenska narodna podpora jednota v Chicagu nagraditi tajnike svojih društev, ki opravljajo ta posej 25 ali več let, z zlato uro, zapestno ali žepno, kakršno pač nagrajenec želi. Na vsaki uri je posvetilo za vsakega nagrajenca posebej. Letos so ob 55-letnici jednote spet pozvali društva, da naj prijavijo svoje dolgoletne zveste tajnike, in prijav je prišlo kar 35. Ti tajniki pridejo pri SNPJ na posebno častno listo, na kateri je zdaj skupno z letošnjimi nagrajenci že 78 tajnikov, ki so imeli to funkcijo pri svojih krajevnih društvih več kakor 25 let. Na prvih mestih po letih so Franc Perko iz Milwaukeeja, Wis., ki je imel to funkcijo 47 let, Frank Posenel iz Eckhart Mines, Md. s 44 in Louis J. Lessar iz Eveletha, Minn. s 43 leti. Poleg teh treh jih je še 41, ki imajo 30 in več let službovanja kot funkcionarji društev. Vse to kaže zavednost ameriških rojakov.

OBLETNICI DRUŠTEV

V septembru bo praznovalo 50-letnico obstoja društvo št. 337 SNPJ v Oglesbyju, Ill. To društvo je bilo prej društvo št. 22 Slovenske delavske zveze in se je hkrati s to zvezo pridružilo SNPJ. V članstvu društva je zdaj že četrti rod. Od ustanoviteljev živita še dva. — Zlata jubilej bo proslavljalo 4. oktobra tudi društvo št. 94 ABZ v Waukeganu, Ill. Imeli bodo primeren slavnostni spored in banket v tamnojnji slovenski dvorani.

ZLATE POROKE

16. maja sta imela v Girardu, O. proslavo zlate poroke Joseph in Johana Piškur. Slavljence je doma iz Skuč pri Veliki Loki, slavljenka pa je roj. Ivanič z Vinice. Imela sta 12 otrok, od katerih jih živi še sedem, 5 sinov in 2 hčeri. Imata tudi 14 vnukov. Oba sta člana društva št. 108 ABZ. — 17. maja pa sta proslavljala 50-letnico poroke Joe in Neža Ogrinc iz Aurore, Minn. Imata pet sinov, ki so vsi prihiteli s svojimi družinami na domači dom, da proslavijo zlato poroko. — Istega dne sta praznovala 50-letnico skupnega življenja tudi mr. in mrs. Anton Smolich iz Jolietta. Imata šest hčera in pet sinov. — Vsem želimo še mnogo zdravja in zadovoljnih let.

OBLETNICI DOMOV

22. novembra bodo proslavljali 40-letnico obstoja Ameriško-jugoslovanskega centra (ali Slovenskega društvenega doma) na Recher Ave v Euclidu. — 15. junija pa je bila proslava 20-letnice Doma zahodnih Slovencev v Clevelandu na 6818 Denison Ave. Pri kulturnem sporedu sta sodelovala tudi pevska zbor »Triglav« in »Slovan«.

PROSLAVA 90-LETNICE

Jack Vider, član društva »Slavija« št. 1 SNPJ v Chicagu, je nedavno slavil svojo 90-letnico. Mož je še korenjak in že dolga leta pomaga v Slovenskem delavskem centru. 14. junija so prijatelji priredili v SDC v Chicagu počastitev njegovega dela in njegove častitljive starosti.

CLEVELANDSKI DAN SNPJ

5. julija je imela clevelandska federacija društev SNPJ svoj vsakoletni clevelandski dan SNPJ, ki je bil letos posvečen 55-letnici SNPJ. Sodelovala sta pevski zbor »Prešeren« iz Pittsburgha, Pa. in zbor mladinskega krožka št. 2 SNPJ v Clevelandu, O. Govorila sta glavni predsednik SNPJ Joseph L. Culkar in pa direktor za izobraževanje pri sindikalni zvezi AFL-CIO Walter Davis.

DO 92. LETA JE HODIL V SLUŽBO

1. junija je umrl v Clevelandu v starosti 92 let član društva Ameriške bratske zveze Peter Andolšek, doma iz Ribnice. V Ameriki je bil od leta 1899. Andolšek je stopil v pokoj šele šest mesecev pred smrtjo in je dotlej redno delal pri družbi Cleveland Range. Zapustil je 4 sinove, 2 hčeri, 20 vnukov, 38 pravnukov in 3 prapravnike.

Mladi vod

DIRENDAJ

PES ZA MUCEM SE SPUSTI,
TA SE V PUJSKA ZALETI,
PUJSEK SE PO TLEH ZVALI.
MUC Z DREVEŠA SE REŽI,
ZAJČEK NA POMOČ HITI,
PA VSE PIŠKE PREPLAŠI.
NANJ PETELIN ZAKRIČI.
ZAJČEK K MIŠKI PRIBEŽI,
MIŠKA GROZNO SE BOJI,
METLE V KOTU SE DRŽI.
METLA PA SE RAZJEZI,
VSE POMETE IN SPODI.

Štiri črke jaz imam:
prve tri so v »repu« skrite,
a četrta sredi »dam«.
No, kar hitro jih zvrstite!
Kdor ne zna, naj bo ga sram!

Répa

Čevljev nikdar ne obuje,
saj celo brez nog potuje,
z repom prav veselo miga
in v vodi naglo šviga.

Riba

Iz košine nosim suktnjo,
v suktnji pa veliko luknji;
v luknji je pa važno dno,
a na suktnji še uho.
Služim vsaki gospodinji,
hrano skuham pa še svinji.

Lonec

MALI BESEDNJAK

Slovensko

pes
spusti
pujska
zaleti
muc
z drevesa
se reži
na pomoč
piške
preplaši
petelin
zakriči
miška
grozno
se boji
metla
v kotu
se drži
razjezi se
pomete

English

the dog
runs after
the piglet
bumps into
the kitten
from the tree
grins
to the rescue
chicks
scares
the cock
cries out
the mouse
terribly
is afraid
the broom
in the corner
clings to
gets angry
sweeps away

Français

le chien
chasse (le chat)
le petit cochon
carambole
le chat
de l'arbre
il rie
au secours
les poulets
il terrifie
le coq
il crie
le souris
affreusement
il a peur
le balai
au coin
il se tient au
devient furieux
balaye

Deutsch

der Hund
jagt nach (der Katze)
dem Ferkel
anprallt
die Katze
vom Baum
grinst
zur Hilfe
die Hühnchen
er erschreckt
der Hahn
schreit auf
Mäuschen
furchtbar
hat Angst
der Besen
in der Ecke
hängt am
wird böse
wischt weg

MIŠKO KRANJEC

MARLICE

»Zakaj pa potem pri nama ne kradeš?« se čudi ženska.

»Saj mi date jesti,« odorne mirno, skoraj rahlo začudeno. »Zakaj bi potem še kradel?«

Ni preveč zgovoren, klepetav še manj, z njim pa se lahko pogovoriš, če se spraviš v pogovor. Čeprav je mnogo potobal po svetu, je njegov pogled utesnjen. Videl je vasi, mesta, mnogo ljudi, videl je ceste, reke, hribe, ravnine, a je ostalo zanj vse brezimno, kakor je brezimen sam. Niti tega ne ve, kako se imenuje vas, v kateri zdaj živi.

To zanj ni važno, ker nima pomena; jutri ali pojutrišnjem bo živel daleč od tod in zakaj bi potem nosil s seboj ime daljne vasi? In preveč bi si jih moral zapomniti, preveč jih bo še srečal.

K delu ga privajajo. Sicer je malo dela pri Gederjevi hiši, toliko ga je pa še vedno, da ne moreš lenuhariti. Mnogo svojevrstne radosti in zadoščenja imata Gederjeva z njim. Prepričana sta, da je dobro delo, če potepuha učita delati, zlasti, ko je še mlad in voljan. Vse pa prekvasita z dobrimi nauki:

»Človek ne sme krasti, temveč delati in od svojega dela mora živeti. To je vsakdo dolžan.«

Nauke poslušata tako mirno, kakor če bi mu razlagala, kaj bo opoldne jedel; ne pokaže pa prav nič, ali jih sprejema in razume, ali gredo mimo njega. Čuti pa, da je od dela samega težko živeti; tudi Gederjeva vesta to dobro, vendar treba je izpolnjevati zakon življenja, če hočeš ostaniti pošten.

Čez nekaj dni sta mu kupila novo obleko; zato, da bi lahko šel k maši in častil Boga.

Tako se je Draš upajal v skrionost sveta in še bolj v skrionost sinjega neba, ki mu je bilo doslej neznano. Bele ceste so bile prašne, avtomobili in vozniki so dvigali prah in veter ga je zanašal na dozorevajoča žita na obeh straneh ceste. Te, nekdanj prikupne ceste, so izgubile svoj veliki čar.

Zato pa je ostalo mnogo čara na vrtu in po gozdovih okoli vasi. Ljudje so hodili mimo vsega tega, kakor bi imeli zavezane oči. Ničesar niso videli, ničesar se niso posebno veselili.

Iz teh gozdov okoli vasi je Draš prinesel dve grlici.

Bili sta mladi, drobni, komaj večji kakor stari vrabci, pokriti s sivorjavim perjem, z drobnimi

črnimi pikami na perutih, z belim ovratnikom in z belim perjem v repu. Bili sta nekam čudovito krotki, samo motne oči so neprestano opazovale okolico in Draša.

Napravil jima je kletko iz starega zaboja, ju zaprl vanjo ter skrtil, potem je dva dni poslušal, kako je stara klicala mladiča. Nihče ni vedel, da ju išče, samo Draš je slišal klicanje.

Zdaj je kradel čas, da je jemal grlici v naročje in ju pital s prosom in napajal z vodo.

Najprej sta se branili, kihali in otresali s kljunu; obšel ga je strah, da ne bosta hoteli jesti in bosta morali poginiti. Pa je bila najbrž lakota prehuda stvar. Čez dva dni sta sprejeli proso; sami sta odpirali kljun in čakali, da jima je natresel zrnja. Če sta se sprva branili vode, sta zdaj že sami pomočili kljun v vodo in pili.

Draš se je močno veselil.

Čez nekaj dni sta začeli sami jesti, ko jima je podržal dlan s prosom. Tudi vodo sta pili, če jima je podržal škodelico. Zato jima je že lahko natresel proso v kletko. Našel ju je, kako sta pobirali drobno zrnje.

Kradel je čas in proso.

Bil je zelo nemiren, kadar je mislil na grlici. Zdeli sta v veliki nerodni kletki, pobirali zrnje in se nista nič preveč plašili, kadar je pristopil. — Draš ni v vasi iskal prijateljev, toda to sta bila resnična, velika prijatelja, ki ju je ljubil. Vso zimo mu bosta peli. Če že ostane pri Gederjevima, ju bo obesil v veži na steno ali celo v sobo. Ko bo zunaj sneg, bosta v sobi grlici peli. Zdelo se bo, da ta zima ni prava. — Če pa pojde od Gederjevih, ponese grlici s seboj. A če bo pozimi prehladno, ju nekomu podari. Saj ju bo marsikdo vesel, ko mu bosta prepevali. Spomladi ju pa spet vzame s seboj.

Gederjeva še nista vedela za grlici. Moral jima bo povedati. Vedno ju ne bo mogel skrivati. Zato je nekoč dejal Gederju:

»Pojdite, nekaj vam pokažem.«

Gederjeva sta se privadila fantu. Včasih sta ga skrivaj opazovala. Nekaj prikupnega in lepega je imel na sebi. Zato mu Geder ni mogel odreči, bil je celo močno radoveden, kaj mu fant pokaže. Stopil je za njim v hlev. Tam je privlekel Draš iz ropotije za durmi svojo kletko in jo dvignil

pred Gederja. V kletki sta čepeli drobni sivi stvarci, samo oči so opazovale in spraševale.

»Kaj je to?«

»Grlici,« je dejal fant strastno, veselo.

»Kaj boš z njima?«

»Peli bosta.«

Geder je spet pogledal ptici, njuno sivorjavo perje, bela ovratnika, drobni, nekoliko podolgovati glavi z lepimi mirnimi očmi.

»To nesi nazaj,« je naposled dejal. »Tu bosta poginili.«

»Ne bosta,« je domajal fant prepričevalno. »Že dva tedna ju imam. Sami jesta... Pozimi bosta peli.«

»Nazaj ju ponesi, če sem ti rekel. Greh je, take ptice nositi k hiši in jih mučiti.«

Draš se je negotovo ozrl po Gederju. »Kako naj ju nesem zdaj nazaj, ko sta stari že odleteli iz gozda, sami pa si tudi ne bosta znali iskati hrane.« Potem se je zagledal v ptici. Nekaj neprijetnega mu je leglo na dušo. »Izpustim ju,« je rekel čez čas pobito in tiho, »ko nekoliko dorasteta... proti jeseni.«

Zdaj je kletko lahko ponesel ven na sonce, nič več ni bilo treba grlici skrivati. Toda umrla je radost, ki jo je doslej nosil v srcu, vse je umrlo. Nikakega veselja ni bilo več. Takoj bi ju izpustil, če bi vedel, da si bosta znali iskati hrano. Ne bo pesmi pozimi, samo sneg bo ležal. In Draša ne bo pri Gederjevih, bogve, kod bo hodil.

»Poglejte,« je spregovoril naposled, »kako znata jesti.« Iz žepa je vzel proso in ga na dlani ponudil grlicama. Ptici sta se res približali dlani in pobirali zrnje.

Potem ju je vzel v roke in si ju približal k obrazu, naposled pa pokazal Gederju.

»Ali nista lepi?« je vprašal tiho. Oči so mu gorele, čeprav je radost že umrla.

»Lepi sta,« je prikimal Geder in vedel, kaj je napravil s svojo zahtevo. »Vendar ju moraš izpustiti... divja stvar ne prenese kletke. Prostosti hoče.«

Ali nimata pri njem vsega dovolj? Kaj jima je treba prostosti? Hrano jima daje, v nevarnosti nista, da bi ju jastrebi napadli in raztrgali, ni se jima treba bati zime: v veži ali celo v sobi bi v kletki skakali in prepevali. — In zakaj ju je sploh pokazal Gederju! Lahko bi ju nekega dne obesil v vežo in rekel, da ju je dobil od koga ali karkoli. Tedaj Gederjeva ne bi nič rekla, še vesela bi bila.

»Čakaj, da ju bo še mati videla.«

Moral je kletko ponesti v vežo, kjer je v senci in hladu sedela Gederica in moral ji je spet pokazati, kako jesta z dlani in kako sta krotki. Gederica ju je hotela vzeti v roke. Pobožala je vsakotero ter si jo celo pritislila k ustnam, kakor bi poljubila svojega otroka.

»Lepi sta... kako sta nežni in boječi...« Gledala ju je, potem pa kakor prej Geder tudi ona dejala:

»Izpustiti ju moraš.«

Saj je že vedel, da ju mora izpustiti, zato ni nič rekel. Ona pa, kot bi vedela, kako težko mu je zaradi tega, je pristavila:

»Kako bi bilo tebi, če bi imel mater in očeta, pa bi te razbojniki ugrabili in te odvedli bogve kam, te zaprli v kletko in ne bi smel po svetu. Ali ne bi jokal?«

Drugi otroci so imeli mater in očeta in morda bi jokali. On ni poznal svojih staršev, nikdar ni jokal po njih; morda bi bolj jokal, če bi ga res kam priklenili. Kaj je Draš mislil na to! Svet je bil prostran, lahko je šel, kamor se mu je zdelo, lahko se je ustavil, kjer se mu je zahotelo.

Grlici bosta poleteli, izpustil ju bo, ker mu je tako ukazano; naj imata prostost, če mislita Gederjeva, da bi drugače poginili. Ne, grlici ne bi poginili pri njem. Hrane bi jima dajal dovolj, prostorno kletko bi imeli, včasih bi ju celo izpustil v zaprti veži, da bi se malo naletali, in zime bi se jima ne bilo treba bati.

Samo peti bi morali. Ko bi bila zunaj največja zima, bi bila v veži pomladna grličja pesem.

Ob žetvi ni bilo časa misliti na grlici, Gederjeva sta pomagala sosedom pri delu, kolikor pač zmorejo stari ljudje in tudi nekaj svojega je bilo treba napraviti. Zrak je migotal, kakor bi plesal v soncu, ki je vztrajno pripekalo. Ljudje so brisali z rokavi čelo in pili iz lončenih vrčev toplo vodo. Dnevi so bili tihi, kolikor niso motili te tišine ljudje sami. Ptice pa so obmolknile. Samo grlice so se še kdaj pa kdaj oglasile na drevju. Potem se je katera dvignila visoko v zrak in naposled zajadrala na oranice, kjer je bilo pravkar posejano proso.

Grlici v kletki pa sta molčali. Topo sta posedali v svoji izbi in se zganili šele tedaj, kadar je Draš vstopil in prinesel proso in vode. Potem je vselej obe vzel v roko in ju gledal, naposled pa spet zaprl v kletko.

Za trenutek je postal.

»Jutri vaju izpustim.«

Naslednjega dne pa se le ni mogel odločiti. Ne, odločitev je bila težka, pomenila je nekaj večjega kakor vsakdanji dogodek.

Saj nista vajeni, si je dejal.

Lahko bi ju ujel jastreb, nihče ju ni poučil, kako se je treba braniti pred jastrebom. On ju ni mogel, to najbrž opravijo stare grlice; morda si tudi ne bi znali iskati hrane, ko sta se navadili, da jima jo prinaša v kletko. Vajeni sta samo človeka, Draša, in ta po vsem videzu ni bil zloben.

»Ali imaš še vedno grlici?«

Stari Geder ni pozabil.

»Jutri ju izpustim.«

(Nadaljevanje)

Rojaki nam pišejo

nisem vajen takega opravi-
la, da bodo le čitatelji kaj
več vedeli o nas.

Karlo Svetec

TO HOČEM DAROVATI
»RODNI GRUDI«
San Diego, Cal., ZDA

Lani sem Vam poslal pet dolarjev za pomoč »Rodni grudi«, Vi pa ste te zabeležili za naročnino. Iskrena Vam hvala. Toda moj namen se vedno drži, tisti znesek mora biti za pomoč, za naročnino pa Vam danes pošiljam denar.

Matt A. Turk

DO SMRTI JE MISLIL
NA »RODNO GRUDO«
Pueblo, Colo., ZDA

Sporočiti Vam moram žalostno vest, da je umrl Vaš zvesti naročnik John Stonich. Teden dni pred smrtjo sem ga obiskal. Ni se

počutil dobro. Rekel mi je: »Tukaj imaš tri dolarje za »Rodno grudo«, čeravno vem, da je ne bom več bral.« Pokojni rojak Stonich je bil naprednjak in vedno pripravljen pomagati za dobro, napredno stvar. Pošiljam Vam tri naročnine in naročam 30 koledarjev za leto 1960.

Ludwig Jakše

DA SE NE BI PRILJUBLJENA
»RODNA GRUDA« IZGUBILA

Heeren-Wervet, Nemčija

»Rodne grude« sem zelo vesel, saj je moja najljubša prijateljica. Tolikokrat jo preberem, da jo znam že skoraj na pamet, in če bi me kdo sredi noči prebudil, bi vedel povedati, kaj je v

eni in drugi številki. Posebno sem vesel, ker ste že v nekaj številkah opisali življenje Prekmurcev, ker sem tudi jaz doma iz prekmurske vasi Čepinci. Tam imajo zdaj lep združni dom in kino. Tega nekoč niti želeti nismo mogli. Sporočam Vam še moj naslov, da se ne bi moja priljubljena »Rodna gruda« izgubila.

Janez Svetec

V »RODNI GRUDI«
VECKRAT NAJDEM IME
DAVNEGA ZNANCA

Toronto, Ontario, Canada

»Rodna gruda« je rojaku Matjašiču, za katerega prilagam naročnino, in meni zelo všeč in jo priporočam vsakemu slovenskemu izseljencu. Prinaša mnogo zanimivih poročil o življenju Slovencev v tujini. Večkrat najdemo v njej ime kakšnega davnega znanca ali prijatelja, ki so se raztepli po svetu. Pri nas v Canadi je veliko Slovencev, samo v Torontu jih je okrog tisoč dve sto. V kulturni dejavnosti so zelo aktivni, le da se nekateri preradi drže zastarelih običajev.

J. Sherjak

PRIJATELJ ME JE SPOZNAL
Z »RODNO GRUDO«

Pfullingen, Nemčija

Obiskal sem prijatelja, ki je že dalj časa Vaš naročnik. Pokazal mi je Vaš list in prav hvaležen sem mu, da me je seznanil z njim. Takoj sem se odločil, da jo naročim in Vas prosim, da mi pošljete tudi prejšnje številke.

August Pušnik

RAD BI IMEL KOMPLETEN
LETNIK »RODNE GRUDE«

Geelong, Vic., Australija

Res škoda, da je prva številka Vašega lista razprodana. Tako rad bi imel vezan letnik. Morda mi bo kdo odstopil manjkajočo številko. Sporočite mi, kaj Vas zanima iz življenja tukajšnjih Slovencev. Rad bom kaj napisal, čeravno

TUDI LEPA DEKLETA
BI RADI VIDELE

Revelstoke, B. C., Canada

Pošiljam naročnino za »Rodno grudo« in naročam Slovenski izseljenski koledar za leto 1960. Objavite več slik iz Vaših prelepih turističnih krajev, kot so Bled, Bohinj, Portorož in drugi, da bodo naši ljudje znali ceniti njih vrednosti. In še na lepa dekleta ne pozabite, saj vemo, da jih imate veliko in naša mladina jih bi prav rada videla.

Rudi Milavec

»RODNA GRUDA« V IRANU
Teheran, Iran

Prejel sem Vašo revijo, zelo mi je všeč in Vam pošiljam naročnino za eno leto, kar pa je več, naj bo za tiskovni sklad. Ker sem za letošnji koledar prepozno, prosim pošljite koledar za leto 1960. Prilagam Vam še dva naslova naših rojakov, gotovo se bodo radi naročili na Vaše publikacije, ki so res lepe.

John Odlag

ISCEM DEKLE...

Illkirch-Grafenstaden, Francija

»Rodna gruda« mi je v veliko veselje in lepo je od Vas, da mislite na Slovence v tujini. Že štirideset let se potepam po tuji zemlji in si režem težek kruh. Zdaj sem presrečen, ko čitam list v materinem jeziku. Rad bi se vrnil v domovino. Ko pridem, bom dal v časopis takle oglas: Iščem dekle, ki zna srajčko oprati, vročino pohladi, srce pozdravi, štruklje napraviti in moža pomladiti. Zdaj pa imam le eno dekle »Rodno grudo«, ki jo vedno po dvakrat, trikrat prečitam.

Franček Kauc

MILE SLOVENSKE VRSTICE
Maracaibo, Venezuela

Prisrčna hvala za prelepo »Rodno grudo« in Slovenski izseljenski koledar. Oboje mi je zelo všeč. Z nepopisnim veseljem berem te, tako mile slovenske vrstice

Drisperki za Matico

Zbirka na pikniku 4. julija v Polhovem Gradcu 10.000 dinarjev in 21 dolarjev. Skupina rojakov iz Severne Francije po rojaku Ivanu Bercetu in Ivanu Demšarju 10.700 francoskih frankov in 100 dinarjev, Karl Klemenčič iz Nemčije 60 DM, Franc Čebin iz Nemčije 50 DM, Slovenska osrednja pisarna iz Holandije 25 holandskih guldnov, Ivanka Janežič iz Belgije 90 belgijskih frankov. — Za tiskovni sklad »Rodne grude«: Anton Končan iz ZDA 100 dolarjev, Marija Černjak iz ZDA 4 dolarje, Katarina Bernik iz ZDA 2000 dinarjev, Anton Bezek iz ZDA 1400 dinarjev, Jože Majcen iz ZDA 500 dinarjev, Frances Zgonec iz ZDA 500 dinarjev. — Iskrena hvala!

V TRBOVLJAH STA UMRLA DVA ROJAKA

Kakor nam je sporočila naša podružnica iz Trbovelj, sta tam letos umrla dva rojaka, ki sta bila na obisku pri sorodnikih in znancih v starem kraju. — V ponedeljek, 6. julija je podlegel srčni kapi Anton Strah, rojen 1909, sin slovenskih izseljencev iz Nemčije, ki je stalno živel v Essenu, kjer zapušča ženo in 15-letno hčerko. Na željo soproge so njegove posmrtno ostanke prepeljali v Essen. V torek, 7. julija pa je prav tako za srčno kapjo umrl naš rojak Matija Berger, veletrgovec iz Trsta. Na njegovo izrecno željo je bil pokopan v Trbovljah.

POIZVEDBA

Iščem strica Ivana Alberta Podkubošek, roj. 1886 na Zbelovski gori, Loče pri Poljčanah. Leta 1906 se je izselil preko Hamburga v Kanado. Zadnjič se je javil zdaj že pokojni sestri Ani Essih v Loče l. 1917. Kdor kaj ve o njem ali o njegovi družini, naj sporoči nečakinji *Olgi Predovič, Zagreb, Biankinijeva 3.*

Tisk tiskarne »Toneta Tomšiča« v Ljubljani

ter občudujem slike krasnih slovenskih krajev, katere si še enkrat v življenju želim videti. Vidim, da imate mnogo novih cest, šol, modernih stanovanjskih in industrijskih zgradb. Pogled na novo rudarsko mesto Velenje je precej podoben pogledu delavskih blokov v Venezueli. Pošiljam naročnino zase in za mamo, ki živi v Avstriji. Ostalo je za tiskovni sklad. Pozdrav uredništvu in vsem naročnikom »Rodne grude«.

Marija Cernjak

LE TAKO NAPREJ
New Smyrna Beach, ZDA

Lepo se zahvaljujem za točno pošiljanje »Rodne grude« in Vam čestitam k lepemu urejevanju. Le tako naprej!

John Korošec

SE VEDNO SANJAM
O ZELENEM POHORJU
Geelong, Vic., Australija

Prejmite lepe pozdrave in obilo najboljših želja za Vaš uspeh. »Rodna gruda« je zelo dobra revija, posebno fotografije naših krajev, ki jih v tujini še posebno cenimo. Vidim, da Maribor zdaj izgleda čisto drugače

z lepimi novimi stavbami in krasnim, modernim kolo-dvorom. Še vedno sanjam o zelenem Pohorju, kamor sem nekdanj najraje hodil na izlete.

Ivan Kranjc

KOLENDAR JE VSAKO LETO
LEPSI

Rock Springs, Wyo., ZDA

Naročam Slovenski izseljenski koledar, ki je res lep, vsako leto lepši. Imam vse, od kar je začel izhajati in ga bom naročala, dokler bom mogla. Vsem rojakom ga toplo priporočam.

Amalia Chelik

CITAM POZNO V NOČ
Nogent L'Artaud, Francija

Brez »Rodne grude« ne bi mogel več biti. Lahko Vam rečem, da jo prečitam od prve do zadnje strani. Tisti dan, ko jo prejmem, čitam pozno v noč, ker podnevi ni časa. Pošiljam naročnino in srčne pozdrave.

Jozef Skerlec

POZDRAV VSEM
ZAGORJANOM PO SVETU

Castrop Rauxel, Nemčija

Sporočam Vam, da mi je Vaša revija zelo všeč in da

bom vedno ostal njen zvest naročnik. V eni zadnjih številčk sem čital članek iz Zagorja ob Savi, ki me je zelo zanimal. Pozdravljam vse Zagorjane po svetu in vse čitatelje »Rodne grude«. Pošljite mi tudi Slovenski izseljenski koledar.

Hinko Borišek

VSE PRIZNANJE
Grand Combe, Gard, Francija

Srečni smo, ko vidimo, da nas domovina ni pozabila. V »Rodni grudi« nam tako lepo opisujete vse iz naših rojstnih krajev. Tako lepo napredujete, da smo tudi mi ponosni. Uredništvu pošiljam vse priznanje za lepo urejevanje in zvesto pošiljanje.

Fanika Sališnik

NE MOREM SE LOČITI
OD LEPE REVIJE
Cleveland, Ohio

»Rodna gruda« je za nas izseljence resnično veliko vredna. Ko mi pride v roke, se kar ne morem ločiti od nje, posebno od krasnih slik, ki jih zelo rada gledam, čeprav ne poznam vseh krajev. Imam pa le za vest in veselje, da so iz mo-

je rojstne dežele, lepe Slovenije.

Mary Kajfež

KOLENDAR JE ZELO BOGAT
Montevideo, Uruguay

Poslal sem Vam naročnino, obenem Vam še sporočam, da Vašo revijo redno prejmem in da sem je vedno znova vesel. Prav tako ste lahko ponosni na Slovenski izseljenski koledar, ki je vsebinsko in slikovno zelo bogat.

Stefan Zalec

NA VSAK NACIN POSLJITE
ALBUM
Springfield, Ill., ZDA

Pošiljam Vam dva dolarja za album »Pozdrav iz Slovenije«. Čitala sem, da stane en dolar, a jaz Vam pošiljam dva, da mi ga boste zanesljivo in hitro poslali, ker ga zelo želim.

Mary Kamnik

IN SE EDEN, KI ČITA PONOČI
Bayern, Nemčija (Kempten-Allgäu)

Vaš list mi je zelo všeč. Prebral sem ga takoj, ko sem prišel z večer z dela, čeprav sem bil zelo utrujen. Pošiljam naročnino z željo, da mi list redno pošiljate.

Adolf Konečnik

Lesno industrijsko podjetje Ljubljana

proizvaja:

vse vrste pohištva in dele pohištva   zložljive vrtno garniture
zložljive stole   zložljive mize   vse vrste parketov
vse vrste zabojev   lanelni parket   lesno moko   lesne
žagarske proizvode   tipizirana lanelna vrata
bakelit in bakelitne izdelke

Uprava: LJUBLJANA, Parmova 37, I. trakt
Telefon: direktor 31-565, komerciala 30-192
Telegram: LIP LJUBLJANA

Album **Pozdrav iz Slovenije**

vas bo spominjal na prelepe kraje vaše
rojstne domovine

Naročite ga pri
SLOVENSKI IZSELJENSKI MATICI
v Ljubljani

